

รายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์โลกที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย:สถานการณ์ของปัญหาเส้นเขต
และการอ้างสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนในประชาคมอาเซียนกับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

โดย

นายทหารนักเรียนหลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส สัมนนาที่ ๕

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หมวดวิชาที่ ๒ ความมั่นคงแห่งชาติ

หลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส รุ่นที่ ๗๕

โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

หนึ่งของการศึกษา

หมวดวิชาที่ ๒ ความมั่นคงแห่งชาติ

หลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส รุ่นที่ ๗๕

โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

คำนำ

โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีภารกิจ ให้การศึกษา และฝึกอบรม นายทหารสัญญาบัตรของกองทัพอากาศในด้าน การอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการสำหรับการปฏิบัติงาน แบบฝึกปฏิบัติเรื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์โลกที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย ปัญหาเส้นเขตแดนและการอ้างสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนในประชาคมอาเซียนกับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย หมวดวิชาที่ ๒ ความมั่นคงแห่งชาติ ตามหลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส รุ่นที่ ๗๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีความมุ่งหมายให้ นายทหารนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ เป็นการศึกษาเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีที่มาที่ไปอย่างไร มีปัจจัยอะไรที่ทำให้เกิด สถานการณ์นั้น ๆ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ปัญหาที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ หรือนำไปสู่โอกาสของรัฐหรือไม่อย่างไร ซึ่งความรู้ความเข้าใจดังกล่าวจะนำไปประยุกต์ใช้ ในการเป็นข้อมูลในการเสนอแนะในการทำหน้าที่ฝ่ายอำนวยความสะดวก และนำไปสู่การบริหารจัดการได้

คณะผู้จัดทำหวังว่าเอกสารรายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติโดยรวมต่อไป คณะผู้จัดทำยินดีอย่างยิ่งที่จะรับข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขเอกสารรายงานฉบับนี้ให้สมบูรณ์และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

นายทหารนักเรียนหลักสูตรนายทหารอากาศอาวุโส

สัมมนาที่ ๕ รุ่นที่ ๗๕

๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

คำนำ

บทที่ ๑ บทนำ.....

ความเป็นมาและสาเหตุของปัญหา

- ๑.๑ ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
- ๑.๒ ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
- ๑.๓ หมู่เกาะทะเลจีนใต้

บทที่ ๒ ลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์คู่กรณี

- ๒.๑ ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา.....
- ๒.๒ ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย.....
- ๒.๓ หมู่เกาะทะเลจีนใต้

บทที่ ๓ แนวโน้มของสถานการณ์และความสัมพันธ์ในภูมิภาค.....

- ๓.๑ ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
- ๓.๒ ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
- ๓.๓ หมู่เกาะทะเลจีนใต้

บทที่ ๔ การวิเคราะห์ผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคและของไทย

- ๔.๑ ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
- ๔.๒ ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
- ๔.๓ หมู่เกาะทะเลจีนใต้

บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ.....

- ๕.๑ ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา
- ๕.๒ ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
- ๕.๓ หมู่เกาะทะเลจีนใต้

บรรณานุกรม.....

บทที่ ๑
บทนำ

ความเป็นมาและสาเหตุของปัญหา

ประเทศไทยมีแนวพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง ๔ ด้าน มีความยาวประมาณ ๕,๖๕๖ กิโลเมตร โดยติดต่อกับด้านกัมพูชา ๗๙๘ กิโลเมตร ด้านลาว ๑,๘๑๐ กิโลเมตร ด้านพม่า ๒,๔๐๑ กิโลเมตร และด้านมาเลเซีย ๖๔๗ กิโลเมตร ในยุคล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจในอดีต ได้มีสนธิสัญญาว่าด้วยเรื่องเขตแดนผูกพันประเทศไทยไว้กับประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปี แต่ก็ไม่มีสนธิสัญญาฉบับใดเลยที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับประเทศเพื่อนบ้านโดยตรง ทุกด้านล้วนทำผ่านชาติมหาอำนาจในขณะนั้นทั้งสิ้น กล่าวคือด้านพม่าและมาเลเซียทำกับประเทศอังกฤษ ด้านลาวและกัมพูชาทำกับประเทศฝรั่งเศส นอกเหนือจากสนธิสัญญาดังกล่าวแล้ว ยังได้มีการจัดทำหลักฐานทางกฎหมายที่แสดงแนวเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น แผนที่ปักปันเขตแดน บันทึกทิวภาพแสดงตำแหน่งหลักเขตแดน บัญชีรายชื่อหมายปักเขตแดนและอื่นๆ ซึ่งหลักฐานดังกล่าวขาดความชัดเจน ประกอบกับหลักเขตแดนในภูมิประเทศมักตั้งอยู่ห่างกัน เมื่อกาลเวลาผ่านไปสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง หลักเขตแดนเหล่านั้นชำรุด สูญหาย ถูกเคลื่อนย้าย และถูกทำลาย รวมทั้งมีการพัฒนาพื้นที่ตามชายแดนโดยมีการทำลายสันปันน้ำที่ใช้กำหนดแนวเส้นเขตแดนจากทั้งสองฝ่าย เป็นเหตุให้แนวเขตแดนขาดความชัดเจน บางส่วนมีความคลาดเคลื่อน คลุมเครือขัดแย้งกับภูมิประเทศจริง ทำให้แต่ละฝ่ายอ้างสิทธิ์ว่าดินแดนส่วนนั้นเป็นของตน อีกทั้งมีการตีความหลักฐานในการปักปันเขตแดนไม่ตรงกัน โดยแต่ละฝ่ายจะยึดถือหลักฐานเฉพาะส่วนที่ตนได้ประโยชน์ หรือตีความไปในทางที่ตนได้ประโยชน์

ปัญหาเส้นเขตแดนและการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาหลายประการ เช่น การลักลอบเข้าเมือง การค้ายาเสพติด การรุกล้ำดินแดนซึ่งกันและกัน เป็นต้น นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศเป็นผลให้ต้องปิดจุดผ่านแดน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง รวมทั้งระบบเศรษฐกิจโดยรวม และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศของทั้งสองฝ่าย โดยปัญหาเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปสาเหตุของปัญหาได้ดังนี้

๑. สนธิสัญญาบางฉบับไม่มีความเป็นธรรมและไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบและก่อให้เกิดปัญหามาจนทุกวันนี้

๒. แผนที่จากการปักปันมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากเป็นแผนที่มาตราส่วนเล็ก เทคนิคในการทำแผนที่หยาบเกินไป จึงทำให้การถ่ายทอดตำแหน่งของแนวเขตแดนจากแผนที่ปักปันลงในภูมิประเทศจริงขาดความถูกต้อง หรือบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดลงได้เลย

๓. ข้อมูลในเอกสารหลักฐานไม่ตรงกับข้อมูลในภูมิประเทศ ซึ่งภูมิประเทศในหลักฐานต่างๆ เช่น ในสนธิสัญญา แผนที่ปักปัน บัญชีที่หมายเขตแดน ไม่ตรงกับชื่อที่เรียกในปัจจุบัน เป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะหาตำแหน่งของตำบลต่างๆ ในภูมิประเทศได้

๔. แนวเขตแดนบางพื้นที่ยังไม่ได้มีการจัดทำหลักเขตแดน หรือจัดทำหลักเขตแดนแล้วชำรุด สูญหาย หรือตั้งอยู่ในระยะห่างกันมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าแนวเขตแดนที่แน่นอนอยู่ ณ จุดใด

๕. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศทั้งทางธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์ เช่น การเปลี่ยนทางเดินของลำน้ำที่ใช้เป็นแนวเขตแดน การกัดกร่อนหรือพังทลายโดยธรรมชาติ การขุดไถหรือกลบโดยมนุษย์ในบริเวณที่เป็นสันปันน้ำ ทำให้ยากต่อการพิสูจน์ว่าแนวเขตแดนอยู่ในบริเวณใด

๖. การรุกรานดินแดนซึ่งกันและกันทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา การรุกรานดินแดนโดยเจตนาเกิดจากการทำประโยชน์ที่ดินบริเวณแนวพรมแดน เช่น การทำนาทำไร่ การทำสวนยางพารา หรืออาจจะเกิดจากการลักลอบขนสินค้าหนีภาษี ส่วนการรุกรานโดยไม่เจตนา นั้น สาเหตุเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน เช่น ไม่มีหลักเขตแดน หรือมีหลักเขตแดนแต่มีระยะห่างกันมาก

ในเชิงยุทธศาสตร์เป็นการยากที่แต่ละประเทศจะใช้กำลังทหาร หรือกึ่งทหารเข้าวางกำลังเพื่อเฝ้ารักษาแนวเขตแดนทางบกและทางทะเลตลอดแนว เนื่องจากต้องใช้งบประมาณของชาติเป็นจำนวนมหาศาลมาสนับสนุนจึงไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีปัญหาเขตแดนเกิดขึ้นด้วยแล้ว การเข้าไปวางกำลังตามแนวชายแดนในลักษณะเผชิญหน้ากันย่อมไม่เกิดผลดีต่อทั้งสองฝ่าย เพราะอาจเกิดการกระทบกระทั่งกันและขยายตัวไปสู่การใช้กำลังเข้าสู้รบกันได้ ในที่สุด รัฐบาลไทยได้พยายามแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยสันติวิธีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ด้วยการกำหนดกลไกในรูปคณะกรรมการต่างๆ เพื่อเจรจาแก้ไขปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในหลายระดับ โดยคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลรวมทั้งสัมพันธภาพและความร่วมมือที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านในหลายมิติ และสิ่งที่คณะกรรมการเหล่านั้นจำเป็นต้องยึดถือเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเขตแดนก็คือ สนธิสัญญาและความตกลงต่างๆ อย่างเป็นทางการกับประเทศเพื่อนบ้านในอดีต ซึ่งความตกลงดังกล่าวมักมีหลายรูปแบบ ทั้งในรูปสนธิสัญญา (Treaty) อนุสัญญา (Convention) ความตกลง (Agreement) ปฏิญญา (Declaration) และแผนที่ (Map) รวมทั้งเอกสารทางกฎหมายและหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ถือว่ามิผลผูกพันหรือเป็นพันธกรณีระหว่างรัฐทั้งสองฝ่าย

นอกเหนือจากปัญหาเส้นเขตแดนบนแผ่นดินและการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ยังมีปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่มเกิดขึ้นด้วย สาเหตุเนื่องจากบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศและการประกาศไหล่ทวีปทางทะเลของแต่ละประเทศชายฝั่ง ในทางกฎหมายนั้นเป็นไปตามอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๘ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เป็นการให้สิทธิ์รัฐชายฝั่งได้ประกาศเขตไหล่ทวีปจากขอบนอกของทะเลอาณาเขตไปจนถึงแนวล้ำลึก ๒๐๐ เมตร ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไทยมีความลึกที่สุดเพียง ๘๒ เมตร และกว้างที่สุดเพียง ๒๐๖ ไมล์ทะเล ดังนั้นการประกาศเขตไหล่ทวีปของประเทศเพื่อนบ้านของไทยไม่ว่าจะเป็น กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย ย่อมทำให้เขตที่ประกาศนั้นทับซ้อนกันได้ เช่นเดียวกับปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่ม โดยเฉพาะปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยทั้งความมั่นคงชายแดนและความมั่นคงทางทะเล

ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชามีพรมแดนติดต่อประเทศไทยยาวประมาณ ๗๘๘ กิโลเมตร แบ่งเป็นแนวสันปันน้ำประมาณ ๕๒๔ กิโลเมตร เป็นแนวลำน้ำประมาณ ๒๑๖ กิโลเมตร และเป็นเส้นตรง ประมาณ ๕๘ กิโลเมตร โดยทิศเหนือติดพรมแดนไทย ด้าน จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วน

ทิศตะวันตกติดพรมแดนไทยด้าน จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และทิศใต้ติดอ่าวไทย โดยมีลักษณะของเขตแดนแบ่งออกได้ ดังนี้

๑. เส้นเขตแดนตามแนวสันปันน้ำของทิวเขาพนมดงรัก ยาว ๓๖๔ กิโลเมตร ในจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดบุรีรัมย์
๒. เส้นเขตแดนตามลำน้ำสายต่างๆ ยาว ๒๑๖ กิโลเมตร ใน จังหวัดสระแก้ว และ จังหวัดจันทบุรี
๓. เส้นเขตแดนตามแนวเส้นตรง ยาว ๕๗ กิโลเมตร ใน จังหวัดสระแก้ว และ จังหวัดจันทบุรี
๔. เส้นเขตแดนตามแนวสันปันน้ำของทิวเขาบรรทัด ยาว ๑๖๐ กิโลเมตร ใน จังหวัดตราด
๕. เส้นเขตแดนตามแนวเส้นตรง ยาว ๑ กิโลเมตร ในจังหวัดตราด

แนวเขตแดนไทย-กัมพูชา กำหนดโดยหลักฐานต่างๆ ดังนี้

๑. อนุสัญญา ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ.๑๙๐๔ กำหนดเส้นแบ่งเขตแดนตั้งแต่ทะเลสาบเขมรจนถึงทิวเขาพนมดงรัก
๒. สนธิสัญญา ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ค.ศ.๑๙๐๗ สัญญานี้ไทยมีความจำเป็นต้องยอมยกพระตะบอง เสียมราฐ และศรีโสภณ ให้แก่ฝรั่งเศส และกำหนดแนวเขตแดนไว้ในสัญญาติดท้ายด้วย (เป็นฉบับเดียวกับทางด้านลาว)
๓. แผนที่คณะข้าหลวงปักปันเขตแดน ฯ ค.ศ.๑๙๐๔ และ ๑๙๐๗ (Commission De Delimitation Entre Indo-Chine ET Le Siam) จำนวน ๗ ราว

สาเหตุสำคัญของการเกิดพื้นที่ทับซ้อน ได้แก่

๑. การอ้างอิงแผนที่คนละลำดับชุดซึ่งข้อมูลในเอกสารไม่ตรงกับข้อมูลในภูมิประเทศ ทำให้แนวเขตแดนไม่ตรงกัน
๒. การปักปันเขตแดนโดยถือต้นไม้เป็นจุดอ้างอิง แต่ปัจจุบันไม่มีต้นไม้ดังกล่าว ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน
๓. หลักเขตแดนชำรุด สูญหาย ถูกเคลื่อนย้ายไม่สามารถหาจุดปักปัน เดิมได้
๔. การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิศาสตร์ ทั้งทางธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์
๕. การรุกรานดินแดนซึ่งกันและกันทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา
๖. สนธิสัญญาที่มีความไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะรายละเอียดในสนธิสัญญาระบุไว้อย่างหนึ่ง แต่แผนที่ประกอบสนธิสัญญาเป็นอีกอย่าง เช่น กรณีเขาพระวิหาร เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดพื้นที่ทับซ้อนทั้งสิ้น

พื้นที่ทับซ้อนระหว่างไทย-กัมพูชา มีทั้งทางบกและทางทะเล จำแนกได้ดังนี้

๑. พื้นที่ทับซ้อนทางบก ไทยและกัมพูชา ได้ทำการปักปันเขตแดนร่วมกันครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยใช้เขตแดนหลักไม้ ๗๓ หลัก ต่อมาหลัก เขตบางส่วนถูกเคลื่อนย้าย สูญหาย รวมถึงการใช้ แผนที่อ้างอิงคนละฉบับ โดยไทยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L7017 ของกรมแผนที่ทหาร ส่วนกัมพูชาใช้แผนที่สยาม - ฝรั่งเศส มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ทำให้แนวเขตแดนบนแผนที่ทับซ้อนกัน และประชาชนในพื้นที่ต่างอ้างกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย พื้นที่ทับซ้อนที่สำคัญ ได้แก่

- ๑.๑ ปราสาทพระวิหาร อยู่ในเขต อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ศาลโลกพิพากษา เมื่อ ๑๕ มิ.ย.๐๕ ให้ตัวปราสาทพระวิหารเท่านั้นอยู่ในเขตอำนาจอธิปไตยของกัมพูชา และเป็นชนวนปัญหาสำคัญ

ระหว่างไทยกับกัมพูชาเนื่องจากคำตัดสินมิได้รวมถึงพื้นที่บริเวณรอบปราสาทฯ จากแผนที่ที่ทั้งไทยและกัมพูชายึดถือนั้นมีพื้นที่ทับซ้อนกันด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทิศเหนือของปราสาทฯ เนื้อที่ประมาณ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร

ซึ่งกัมพูชาได้ยื่นเรื่องต่อ องค์กร UNESCO ซึ่งมีการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเพียงฝ่ายเดียว โดยผนวกพื้นที่ทับซ้อนประมาณ ๑๑ ตารางกิโลเมตร รอบตัวปราสาทเป็นพื้นที่ใจกลาง (Core Zone) เมื่อ ม.ค.๔๙

๑.๒ พื้นที่ช่องตาพระยา/บึงตระกวน (หลัก เขตแดนที่ ๓๕) ซึ่งกัมพูชาอ้างว่าเคยอยู่ในบริเวณบึงเกอร์เก่าของกัมพูชาแต่ไม่มีหลักฐานเนื่องจาก หลักเขตดังกล่าวได้สูญหายไป ต่อมาเมื่อ ๒๔ ธ.ค.๔๑ ไทยและกัมพูชาทำพิธีเปิดจุดผ่อนปรนตาพระยาบึงตระกวน เพื่อให้ประชาชนทั้งสองประเทศค้าขายกัน และสร้างอาคารที่ทำการสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง แต่กัมพูชาประท้วงโดยอ้างว่าเมื่อเล็งจากหลักเขตแดนที่ ๓๔ ไปยังหลักเขตแดนที่ ๓๕ และ ๓๖ อาคารดังกล่าวสร้างล้ำเข้าไปในเขตแดนกัมพูชา จึงถูกระงับการก่อสร้าง

๑.๓ พื้นที่เขาดาร์จ็อก อำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว จากการทำไทยและกัมพูชาต่างยึดแผนที่คนละลำดับชุด ทำให้เกิดการทับกันของแนวเขตแดน เมื่อตรวจสอบจากบันทึกการประชุมระหว่างคณะกรรมการฝรั่งเศส-สยามเพื่อการปักปันเขตแดนระหว่างอินโดจีนกับไทย ค.ศ.๑๙๐๘ (พ.ศ.๒๔๕๑) แล้วแนวเขตแดนดังกล่าวลากไปตามลำน้ำคลองด่านจนถึงยอดโขดหินเขาดาร์จ็อก ซึ่งบริเวณเชิงเขาเป็นต้นกำเนิดลำน้ำ แต่ปัจจุบันจุดต้นกำเนิดลำน้ำนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามสภาพธรรมชาติและยังไม่สามารถตรวจสอบหาจุดที่แน่นอนได้จนกว่าจะมีการปักปันเขตแดนใหม่

๑.๔ พื้นที่เขาตะพานกะบัน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี คือ พื้นที่สามเหลี่ยมที่เกิดจากทางน้ำไหลสองเส้นทาง ซึ่งปัจจุบันเป็นเขตปลอดทหารตามข้อตกลงร่วมกัน

๒. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล สภาพภูมิศาสตร์ ของอ่าวไทยที่ติดต่อกับทิศใต้ของกัมพูชามีความกว้างไม่มากนัก การที่ไทยและกัมพูชาต่างอ้างสิทธิ์ในเขตน่านน้ำทางทะเลในอ่าวไทยฝ่ายละ ๒๐๐ ไมล์ทะเล ตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลฉบับมอนเตโกแบร์ ค.ศ.๑๙๘๒ (พ.ศ.๒๕๒๕) ทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนระหว่างกันได้แก่

๒.๑ เกาะกูดตอนล่าง การจัดทำหลักเขตแดนไทย-กัมพูชาทางบกได้นำมาใช้กับการกำหนดเขตทางทะเลตามสนธิสัญญาฝรั่งเศส-สยาม ค.ศ.๑๙๐๗ (พ.ศ.๒๔๕๐) ที่ให้เกาะกูดอยู่ในเขตแดนไทย แต่กัมพูชาถือว่าเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับกัมพูชา คือ เส้นแนวเล็งจากหลักเขตแดนที่ ๗๓ ผ่านยอดสูงสุดของเกาะกูดตรงออกไปในทะเล ซึ่งกินพื้นที่พัฒนาร่วม (Joint Development Area : JDA) ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติขนาดใหญ่และล้ำเส้นเขตแดนของไทยเข้ามาด้วย จึงทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนระหว่างกัน

๒.๒ อ่าวไทยตอนกลาง และตอนล่าง ไทยและกัมพูชาเริ่มเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีป เมื่อ ธ.ค.๑๓ โดยที่ยังมิได้มี ข้อตกลงเป็นเอกฉันท์ ต่อมาในปี ๑๕ กัมพูชาได้ประกาศเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทย และในปี ๑๖ ไทยได้ประกาศเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนกันมีเนื้อที่ประมาณ ๒๕,๙๒๓ ตารางกิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถเจรจาปักปันเขตแดนได้ ต่อมาในปี ๔๘ มีการสำรวจพบบ่อน้ำมันก๊าซธรรมชาติขนาดใหญ่ในพื้นที่ ๒,๔๒๗ ตารางกิโลเมตร ทางตอนใต้ของกัมพูชาโดย บริษัท เซฟรอน ของสหรัฐฯ (ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทสัมปทานและเป็นบริษัทเดียว ที่ได้รับสัมปทานในพื้นที่ทับซ้อน ทั้งจากรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชา)

ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียมีพรมแดนติดต่อประเทศไทยยาวประมาณ ๖๔๗ กิโลเมตร โดยทิศเหนือติดพรมแดนไทยกับ ๔ จังหวัดของไทย คือ จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดยะลา และ จังหวัดนราธิวาส ลักษณะแนวเขตแดนมี ทิวเขาและลำน้ำเป็นเส้นกั้นพรมแดน สภาพแนวพรมแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย สามารถกล่าวแยกออกเป็น ๒ ช่วงคือ ช่วงแรกเป็นเขตแดนทางบกจากชายฝั่งทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกในเขตจังหวัดสตูลไปยังทิศ ตะวันออกด้านอ่าวไทย โดยเขตแดนทางบกจะไปตามสันปันน้ำของทิวเขาสันกาลาศรี ไปสิ้นสุดที่หลักเขตแดนที่ ๗๒ ซึ่งเป็นหลักเขตแดนหลักสุดท้ายของเขตแดนทางบก และในช่วงที่ ๒ เป็นเส้นเขตแดนทางน้ำ เริ่มจากหลัก เขตแดนที่ ๗๒ ไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำโก-ลกจนถึงบริเวณปากแม่น้ำโก-ลก ในเขตจังหวัดนราธิวาส แนว เขตแดนส่วนใหญ่ได้มีการปักหลักเขตแดนในภูมิประเทศร่วมกันทั้งหลักเขตเดิม และหลักย่อยปักเสริม จำนวน ๑๐๙ หลัก ลักษณะของเขตแดนสามารถแบ่งออกได้เพียง ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. ใช้สันปันน้ำเป็นเส้นเขตแดนในบริเวณทิวเขาสันกาลาศรี ระยะทางประมาณ 552 กิโลเมตร
๒. ใช้ร่องน้ำลึกเป็นเส้นเขตแดนในบริเวณแม่น้ำโก-ลก ระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร

แนวเขตแดนไทย-มาเลเซีย กำหนดโดยหลักฐานต่างๆ ดังนี้

๑. สัญญาติดท้ายหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ค.ศ.๑๙๐๙ กำหนดแนวเขตแดนระหว่างไทย กับมลายูของอังกฤษไว้ตลอดแนว
๒. แผนที่กองข้าหลวงปักปันเขตแดน (Anglo Siamese Boundary Commission) ค.ศ.๑๙๑๒ มาตรฐาน ๑/๒๕๐,๐๐๐ จำนวน ๑ ราว ซึ่งทำขึ้นภายหลังจากการปักปันเขตแดนแล้วเสร็จตามสัญญา

สาเหตุสำคัญของการเกิดพื้นที่ทับซ้อน

๑. หลักเขตแดนที่ได้ทำขึ้นตั้งแต่ยุคแรกโดยคณะกรรมการปักปันเขตแดนร่วมระหว่างสยามกับ อังกฤษมีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่
  - ๑.๑ หลักเขตแดนบางหลักมีระยะห่างมากเกินไป
  - ๑.๒ หลักเขตแดนเกิดความชำรุดเสียหายโดยตามธรรมชาติ
  - ๑.๓ หลักเขตแดนเกิดความชำรุดเสียหายโดยการกระทำของมนุษย์
๒. ความไม่ชัดเจนของสนธิสัญญาและแผนที่ต่อท้ายสัญญาเขตแดนปี ค.ศ.๑๙๐๙ ที่ทำให้เกิดการ ตีความต่างกัน

พื้นที่ทับซ้อนระหว่างไทย-มาเลเซีย มีทั้งทางบกและทางทะเล จำแนกได้ดังนี้

๑. พื้นที่ทับซ้อนทางบก ปัญหาเขตแดนที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้อยู่เพียงจุดเดียว คือ บริเวณหลัก เขตแดนที่ ๖๙ - ๗๒ ในเขตอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส
๒. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล เขตพื้นที่ที่มีการอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล ระหว่างไทยกับมาเลเซีย เป็น บริเวณที่ ประเทศไทยและมาเลเซียอ้างสิทธิ์เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในบริเวณอ่าวไทยตอนล่างครอบคลุมพื้นที่ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร จุดศูนย์กลางพื้นที่อยู่ห่างจากชายฝั่งจังหวัดปัตตานี ๑๘๐ กิโลเมตร จากชายฝั่ง จังหวัดสงขลาประมาณ ๒๖๐ กิโลเมตร และจากเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

ข้อพิพาททะเลจีนใต้

ทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้า พื้นที่ทำการประมงและแหล่งสำรองพลังงานที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกซึ่งเป็นทั้งเส้นทางผ่านหลักของเรือเดินสมุทร เรือประมงขนาดใหญ่ มีท่าเรือขนถ่ายสินค้าตลอดจนแหล่งขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ โดยมีประเทศต่างๆทั่วโลกใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป อินเดีย เกาหลี ญี่ปุ่น ใต้หวัน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง กลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกา กลุ่มประเทศในทวีปอเมริกาใต้ และกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีประเทศที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากทรัพยากรในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นประเทศที่มีที่ตั้งตามแนวชายฝั่ง และเกาะขนาดใหญ่ ประเทศเหล่านั้นต่างอ้างสิทธิ์ในการครอบครองหมู่เกาะสแปรตลีย์ (Spratly Islands) และหมู่เกาะพาราเซล (Paracel Islands) การได้ครอบครองสิทธิ์ในพื้นที่เหล่านี้จะทำให้ได้รับผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีมูลค่ามหาศาล นอกจากนี้เบื้องหลังของการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนดังกล่าวนั้นมิใช่เพียงพื้นที่พิพาทมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมากเท่านั้น ทว่าพื้นที่ดังกล่าว ยังมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์กล่าวคือยังเป็นเส้นทางการคมนาคมทางทะเล (Sea-lanes) ที่คับคั่งที่สุดเป็นอันดับสองของโลกอีกด้วย

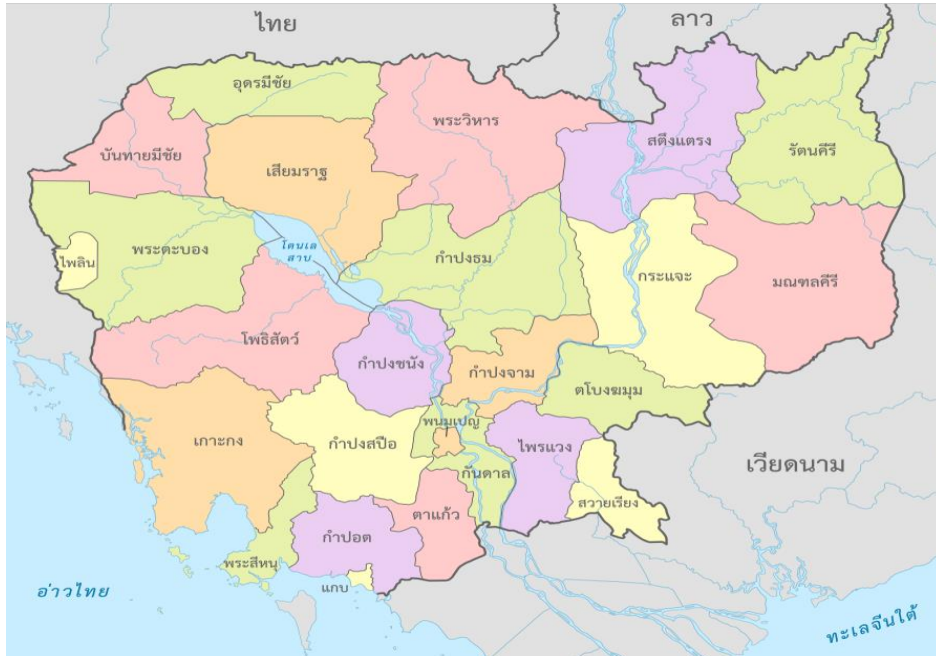
ที่ผ่านมาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน และประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอัตราการเจริญเติบโตในระดับสูง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงเช่นนี้ย่อมควบคู่กันกับความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะน้ำมันจะเพิ่มขึ้นทุกปีเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี โดยที่เกือบครึ่งหนึ่งจะมาจากประเทศจีน ความต้องการใช้น้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นนี้ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากแถบตะวันออกกลางและแอฟริกา ซึ่งการขนส่งน้ำมันรวมทั้งการขนส่งสินค้าอื่นๆ เข้าสู่ภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่จะต้องผ่านทางช่องแคบมะละกาแล้วต่อไปยังพื้นที่ส่วนอื่นของทะเลจีนใต้ก่อนขนส่งต่อไปยังประเทศต่างๆในเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของทะเลจีนใต้ต่อภูมิภาคทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและเส้นทางการเดินเรือ (Sea-lanes) รวมทั้งเส้นทางการเดินอากาศ

ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้นับว่าเป็นปัญหาที่ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น แต่ปัญหาดังกล่าวกลับเป็นปัญหาใหม่ที่เผยให้เห็นถึงแง่มุมอื่นที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยประเทศผู้อ้างสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอ้างสิทธิ์การครอบครองดินแดนเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ และหมู่เกาะพาราเซล ในหมู่เกาะสแปรตลีย์มีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน ๖ ประเทศ ได้แก่ จีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บรูไน และใต้หวัน ส่วนในหมู่เกาะพาราเซลมีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน ๓ ประเทศ คือ จีน เวียดนาม และใต้หวัน

บทที่ ๒
ลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์คู่กรณี

ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทิศเหนือติดกับประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) และลาว (แขวงอัตตะปือและจำปาสัก) ทิศตะวันออกติดกับเวียดนาม (จังหวัดกอนตูม ซา ลาย ตักลึ๊ก เตญนิน ล็องอาน ด่งท๊าบ อานซาง และเกียนซาง) ทิศตะวันตกติดประเทศไทย (จังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตรารด) และทิศใต้ติดอ่าวไทย

พื้นที่

๑๘๑,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดประมาณ ๑ ใน ๓ ของประเทศไทย เส้นเขตแดนโดยรอบ ประเทศยาวประมาณ ๒,๐๐๐ กิโลเมตร โดยมีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยยาว ๗๙๘ กิโลเมตร

เมืองหลวง

กรุงพนมเปญ

ประชากร

๑๕.๖ ล้านคน (ตุลาคม ๒๕๖๑)

ภาษาราชการ

ภาษาเขมร

ศาสนา

พุทธเถรวาท (มหานิกาย ร้อยละ ๙๐ และธรรมยุตินิกาย)

ประมุข

พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี

ผู้นำรัฐบาล

สมเด็จพระอัครมหาเสนาบดีเดโชฮุน เซน เป็นนายกรัฐมนตรี

ระบอบการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ

เขตการปกครอง

ตามกฤษฎีกาลงนามโดยนายกรัฐมนตรีกัมพูชาเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๒ กำหนดให้มีการแบ่งเขตการปกครองเป็น ๑ ราชธานี และ ๒๓ จังหวัด ได้แก่ ราชธานีพนมเปญ จังหวัดกระแจจ เกาะกง กันดาล กำปงจาม กำปงชนัง กำปงธม กำปอต ตาแก้ว รัตนคีรี พระวิหาร พระตะบอง โพธิสัต บันเตียเมียนเจย เปรยแวง มณฑลคีรี สตึงเตรง สวายเรียง เสียมราฐ อุดรมีชัย โฟลีน แกบ และพระสีหนุ และแต่ละจังหวัดจะมีศูนย์กลางการปกครองเรียกว่า “กรุง” (อำเภอเมือง)

วันสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย

๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๓

หน่วยเงินตรา

เรียล (๑๒๕.๖๐ เรียล/บาท พฤษภาคม ปี ๒๕๖๒)

ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ

๒๐,๐๑๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๖๑)

รายได้ประชาชาติต่อหัว

๑,๑๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๖๑)

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ร้อยละ ๖.๙๐ (ปี ๒๕๖๑)

สินค้านำเข้าสำคัญ

ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม บุหรี่ ทองคำ วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักร ยานพาหนะ และยา

สินค้าส่งออกสำคัญ

เสื้อผ้า สิ่งทอ ไม้ ยางพารา ข้าว ปลา ยาสูบ และรองเท้า

ภาพรวม

ไทยกับกัมพูชาได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๓ โดยในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ไทยและกัมพูชาจะครบรอบ ๗๐ ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต

ไทยกับกัมพูชามีพรมแดนติดต่อกันยาวประมาณ ๗๙๘ กม. ตลอดแนวเขตแดนของทั้งสองประเทศ มีอาณาบริเวณทับซ้อนกันเป็นพื้นที่ทับซ้อน ซึ่งกินพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเลของทั้งสองประเทศ โดยจำแนกเป็นประเภทได้ ดังนี้

๑. พื้นที่ทับซ้อนทางบก ประกอบด้วย พื้นที่ทับซ้อนที่สำคัญบริเวณปราสาทพระวิหาร อ.กันทรลักษ์ ญ.ศรีสะเกษ พื้นที่ช่องตาพระยา/บึงตระกวน พื้นที่เขาตังก้อน อ.คลองหาด จ.สระแก้ว และพื้นที่เขาตะพานกะบาน อ.สอยดาว จ.จันทบุรี

๒. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ประกอบด้วย พื้นที่บริเวณเกาะกูดตอนล่าง และพื้นที่บริเวณอ่าวไทยตอนกลางและตอนล่าง

ปัจจุบันทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด สถานการณ์ชายแดนโดยรวมมีความสงบ รัฐบาลและผู้นำ รัฐบาลทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดโดยมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ และกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างปกติ

ประเทศไทยกับมาเลเซีย

มาเลเซีย (Malaysia)

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตร ประกอบด้วยดินแดนสองส่วน ได้แก่ (๑) มาเลเซียตะวันตก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมาลายู ติดกับไทย ประกอบด้วย ๑๑ รัฐ ได้แก่ ยะโฮร์ เกดะห์ กลันตัน มะละกา เนกรีเซมบีลัน ปะหัง ปีนัง เปร๊ะ ปะลิส สลังงอร์ และตรังกานู (๒) มาเลเซียตะวันออก ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว ติดกับบรูไน ดารุสซาลามและอินโดนีเซีย ประกอบด้วย ๒ รัฐ ได้แก่ ซาบาห์และซาราวัก นอกจากนี้ ยังมีเขตปกครองภายใต้ สหพันธรัฐอีก ๓ เขต ได้แก่ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปุตราจายา (เมืองราชการ) และเกาะลาบวน

พื้นที่

๓๓๐,๒๕๒ ตารางกิโลเมตร

เมืองหลวง

กรุงกัวลาลัมเปอร์

ประชากร

๓๒.๕ ล้านคน (สถานะ พ.ย. ๒๕๖๑)

ภาษาราชการ

มาเลเซีย

ศาสนา

อิสลาม (ร้อยละ ๖๑.๓) พุทธ (ร้อยละ ๑๙.๘) คริสต์ (ร้อยละ ๙.๒) ฮินดู (ร้อยละ ๖.๒) และอื่น ๆ (ร้อยละ ๓.๕)

ประมุข

สมเด็จพระราชาธิบดีสุลต่าน अबดุลละฮ์ เรียยาตุดีน อัล-มุขตาฟา บิลละฮ์ ชะฮ์ อิบนิ สุลต่าน ฮัจญ์ อาฮ์หมัด ชะฮ์ อัล-มุสตาอีน บิลละฮ์ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียพระองค์ที่ ๑๖

ผู้นำรัฐบาล

คุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด

ระบอบการปกครอง

สหพันธรัฐ โดยมี

๑. สมเด็จพระราชาธิบดี (Yang di-Pertuan Agong) ทรงเป็นพระประมุข ซึ่งมาจากการเลือกตั้งระหว่าง เจ้าผู้ปกครองรัฐ ๙ รัฐ (ยะโฮร์ เกดะห์ กลันตัน เนกรีเซมบิลัน ปะหัง เประ ปะลิส สลังงอร์ และตรังกานู) และผลัดเปลี่ยน หมุนเวียนกันขึ้นดำรงตำแหน่งวาระละ ๕ ปี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ สุลต่าน अबดุลละฮ์ เรียยาตุดีน อัล-มุขตาฟา บิลละฮ์ ชะฮ์ (สุลต่านแห่งรัฐปะหัง) ทรงได้รับเลือกตั้งเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย พระองค์ที่ ๑๖

๒. นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล นายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซียคนปัจจุบัน คือ คุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และ

๓. มุขมนตรีแห่งรัฐเป็นหัวหน้ารัฐบาลแห่งรัฐ โดยใน ๙ รัฐที่ปกครองโดยสุลต่าน มุขมนตรีแห่งรัฐ มีชื่อตำแหน่งว่า Menteri Besar และใน ๔ รัฐ (มาละกา ปีนัง ซาบาห์ และซาราวัก) ที่ไม่ได้ปกครองโดยสุลต่าน มุขมนตรี แห่งรัฐมีชื่อตำแหน่งว่า Chief Minister

เขตการปกครอง

มาเลเซียแบ่งเขตการปกครองเป็น ๑๓ รัฐ ได้แก่ ปะหัง สลังงอร์ เนกรีเซมบิลัน มะละกา ยะโฮร์ เประ กลันตัน ตรังกานู ปีนัง เกดะห์ ปะลิส ซาบาห์และซาราวัก และ ๓ ดินแดนสหพันธ์ ได้แก่ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปุตราจายา (เมืองราชการ) และเกาะลาบวน

วันสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย

๓๑ สิงหาคม ๒๕๐๐

หน่วยเงินตรา

ริงกิต (๑ ริงกิตเท่ากับ ๗.๗๑ บาท) (สถานะ พ.ค. ๒๕๖๒)

ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ

๓๔๗.๒๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้ประชาชาติต่อหัว

๑๐,๗๐๓.๖๐ ดอลลาร์สหรัฐ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ร้อยละ ๔.๗ (ปี ๒๕๖๑)

สินค้านำเข้าสำคัญ

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล และ ส่วนประกอบ

สินค้าส่งออกสำคัญ

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากน้ำมันปาล์ม

ภาพรวม

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับมาเลเซียเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๐๐ ไทยและมาเลเซีย ครบรอบ ๖๐ ปีแห่งการสถาปนาความสัมพันธ์เมื่อปี ๒๕๖๐ ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยกับมาเลเซียกว้างขวาง และลึกซึ้ง ในเชิงเศรษฐกิจ มาเลเซียเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ ๔ ของไทย และนักท่องเที่ยวมาเลเซียเดินทางมา ไทยมากเป็นอันดับที่ ๒ รองจากจีน ในเชิงความมั่นคง มาเลเซีย มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ในเชิงวัฒนธรรม ประชาชนทั้งสองฝ่ายไปมาหาสู่กันต่อเนื่องและบางส่วนผูกพันฉันเครือญาติ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

ไทยและมาเลเซียมีเขตแดนทางบกความยาวประมาณ ๖๔๗ กิโลเมตร ประกอบด้วยเขตแดนตามสันปันน้ำ ๕๕๒ กิโลเมตร และร่องน้ำลึกของแม่น้ำ ๙๕ กิโลเมตร และมีเขตแดนทางทะเล ในฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย ทั้งสองฝ่ายเคยมีปัญหาการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนในพื้นที่ทางทะเล ในฝั่งอ่าวไทย ประมาณ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร

ข้อพิพาททะเลจีนใต้

คำว่า “ทะเลจีนใต้” ถูกเรียกด้วยชื่อต่างๆ กันไปตามภาษาของประเทศผู้อ้างสิทธิN ดังนี้ จีนเรียกว่า ทะเลใต้ หรือ South Sea หรือ Nan Hai , เวียดนามเรียกว่า ทะเลตะวันออก หรือ East Sea หรือ Biền Đông ,มาเลเซีย เรียกว่า Laut Cina Selatan, อินโดนีเซีย เรียกว่า Laut Cina Selatan , ส่วนฟิลิปปินส์ เรียกว่า ทะเลลูซอน (Luzon Sea) หรือ Dagat Timog Tsina และต่อมาเรียกว่า ทะเลฟิลิปปินส์ตะวันตก (West Philippine Sea) จากพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของทะเลจีนใต้ที่เป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิก รวมแล้วมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓.๕ ล้านตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาบริเวณจากทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ ครอบคลุมจากประเทศสิงคโปร์ และช่องแคบมะละกาไปจนถึงพื้นที่ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณช่องแคบไต้หวัน ในบริเวณพื้นที่ทั้งหมดของทะเลจีนใต้นั้นมีทั้งแนวปะการัง หินโสโครก และเกาะเล็กเกาะน้อย ประมาณ ๒๐๐ เกาะ ในแนวหมู่เกาะสแปรตลีย์และหมู่เกาะพาราเซล เกาะหรือโขดหินเหล่านี้จำนวนมากเป็นเพียงยอดแหลมโผล่ขึ้นมาจากทะเลเป็นอุปสรรคในการเดินเรือและไม่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานใดๆ โดยพื้นที่รวมทั้งสิ้นของ หมู่เกาะสแปรตลีย์มีไม่ถึง ๓ ตารางไมล์ ถือว่าเป็นเนื้อที่อันน้อยนิดแต่มีความสำคัญทางด้าน ยุทธศาสตร์และการเมืองเพราะหากสามารถอ้างสิทธิ์การเป็นเจ้าของเหนือดินแดนดังกล่าวได้สำเร็จก็จะนำไปสู่ การอ้างสิทธิ์เพิ่มเติมในน่านน้ำใกล้เคียง และย่อมรวมถึงทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ อันมหาศาลใต้ท้อง ทะเลอีกด้วย

บทที่ ๓

แนวโน้มของสถานการณ์และความสัมพันธ์ในภูมิภาค

ประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา

การดำเนินการที่ผ่านมาต่อปัญหาพื้นที่ทับซ้อน

๑. พื้นที่ทับซ้อนทางบก

๑.๑ การสำรวจและปักปันเขตแดนทางบกไทยและกัมพูชามีพรมแดนทางบกติดต่อกันประมาณ ๗๙๘ กม. ทั้งสองประเทศทำการปักปันเขตแดน ร่วมกันครั้งแรก เมื่อ ๒๕๕๒ โดยใช้ หลักเขตแดนที่ทำจากไม้จำนวนทั้งสิ้น ๗๓ หลัก ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการเขตแดนร่วม และคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วม

๑.๒ คณะรัฐบาลไทย- กัมพูชา มีการประชุมหารือร่วมกันเมื่อ พ.ศ.๕๖ ใน ๓ ประเด็นหลักเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน คือ

๑.๒.๑ ด้านการค้าที่ไทยผูกแย้งตลาดสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน หลังเหตุการณ์จลาจลเผาสถานทูตไทย

๑.๒.๒ ด้านการ ลงทุน กัมพูชาจะมีมาตรการคุ้มครองนักลงทุน ต่างชาติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ด้านการลงทุนแก่นักธุรกิจไทย

๑.๒.๓ ด้านการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวของสองประเทศ เดินทางแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

๑.๓ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสำรวจ และจัดทำเขตแดนทางบก (MOU) ระหว่างไทยกับ กัมพูชา เมื่อ ๑๔ มิ.ย.๕๓ โดยมีคณะกรรมการ เขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (Joint Boundary Commission : JBC) เป้าหมายคือ กำหนดเขตแดน ทางบกให้ชัดเจนตลอดแนว โดยมีประเด็นสำคัญคือ จะไม่เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศทางธรรมชาติตามแนวชายแดน และไม่ดำเนินการใดๆ จนกว่าจะมีการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนให้แล้วเสร็จ

๑.๔ การประชุมคณะกรรมการร่วมเพื่อพัฒนาปราสาทพระวิหาร เมื่อ ๒๕ มี.ค.๕๗ ณ กรุงเทพฯ โดยกระทรวงการต่างประเทศของไทยเสนอให้พื้นที่โดยรอบปราสาทฯ เป็นพื้นที่พัฒนาร่วมกัน ซึ่งกัมพูชา ยอมรับข้อเสนอดังกล่าวแต่ขอให้ไทยสนับสนุน การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

๑.๕ การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-กัมพูชา ระหว่าง ๗-๘ ก.พ.๕๙ ณ กรุงพนมเปญ ซึ่งที่ประชุมกำหนดให้มีการสำรวจ เขตแดนทางบกให้แล้วเสร็จภายในปีดังกล่าว แต่ยังไม่สำเร็จ เนื่องจากมีปัญหาจากสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำเข้ามาในแนวเขตแดน การทำลายสภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติตามแนวเส้นเขตแดน และการถมดินเพื่อเบี่ยงเบนแนวทางเดินน้ำ

๑.๖ การเจรจาเกี่ยวกับปัญหาการปักปัน เขตแดนในพื้นที่ทับซ้อน โดยกัมพูชาเสนอให้มีการเพิ่มช่องทางการท่องเที่ยวที่ด่านปอยเปต เพื่อได้ประโยชน์ร่วมกัน

๒. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล

๒.๑) การเจรจาปัญหาเขตแดนทางทะเล ระหว่างไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๑ เมื่อ ๒-๕ ธ.ค.๑๓ ณ กรุงเทพมหานคร โดยแสดงท่าทีทางกฎหมายและ แนวคิดในการกำหนดเส้นเขตแดนทางทะเล ต่อมา ได้หยุดชะงักลง เนื่องจาก ปัญหาการเมืองภายใน ของกัมพูชา

๒.๒) การเจรจาปัญหาเขตแดนทางทะเล ระหว่างไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๓๗ ผลการ ดำเนินการยังไม่ได้ข้อยุติในการเจรจา

๒.๓) การพัฒนาร่วมในบริเวณพื้นที่ไหล่ทวีปทับซ้อน โดยกำหนดให้มีการดำเนินงานด้านเทคนิคใน ส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดอาณาเขตทางทะเล เพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเต็ม ประสิทธิภาพร่วมกัน

๒.๔) บันทึกความเข้าใจในข้อตกลง (MOU) ระหว่างไทย-กัมพูชา ๑๘ มิ.ย.๔๔ ทั้งสองประเทศได้จัด ให้มีคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิค (Joint Technical Committee : JTC) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือคณะทำงาน ไทย-กัมพูชา ว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเล ซึ่งจัดให้มีการประชุมครั้งแรกขึ้น เมื่อ ๖-๗ ธ.ค.๔๔ มีเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ทางทะเลที่เป็นไหล่ทวีปทับซ้อน ประมาณ ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร โดยตกลงร่วมกันให้ กำหนดเขตทางทะเลต่อจากหลักเขตที่ ๗๓ (จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกของไทย - กัมพูชา) บ้านหาดเล็ก ตำบล หาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด และแบ่งการดำเนินการ ออกเป็น ๒ ส่วน คือ

- ส่วนเหนือเส้นรุ้งที่ ๑๑ องศาเหนือ ให้แบ่งเขตทางทะเล
- ส่วนใต้เส้นรุ้งที่ ๑๑ องศาเหนือ ให้พัฒนาเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ใต้ทะเลร่วมกัน

๒.๕) ไทยและกัมพูชามีการเจรจาดังกล่าวเรื่อง พื้นที่ทับซ้อนหลายครั้ง แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัจจัยด้านสัดส่วนผลประโยชน์ที่ไม่ลงตัว ดังเช่นกรณีการเดินทางเยือนกัมพูชาของอดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร เมื่อ ๑๐ ส.ค.๔๙ เพื่อเจรจาแสวงประโยชน์ร่วมในการสำรวจและขุดเจาะ ก๊าซธรรมชาติและน้ำมันในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนกันกว่า ๒๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร การแสวงประโยชน์ร่วมในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาในเรื่องการกำหนดสัดส่วนการแบ่งปัน ผลประโยชน์และการลงทุน แต่ละฝ่ายไม่ต้องการเสียเปรียบให้แก่อีกฝ่าย เพราะผลประโยชน์ในบริเวณพื้นที่ ทับซ้อนทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมีมูลค่ามหาศาล ซึ่งจากข้อเท็จจริงในปัจจุบันพื้นที่พัฒนาร่วมที่เกิดขึ้น ภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ ทั้งไทยและกัมพูชา ต่างก็ได้ให้สัมปทานไปหมดแล้ว แต่บริษัทที่ได้รับสัมปทานไปยังไม่สามารถเข้าดำเนินการใดๆ ได้ เนื่องจากภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ กำหนดว่าจะสามารถดำเนินการต่างๆ ในบริเวณพื้นที่นั้นได้ต่อเมื่อ ไทยและกัมพูชาทำความตกลงกันได้แล้วเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา

ปัจจุบันไทยและกัมพูชามีความสัมพันธ์ทางการเมืองและความมั่นคงอยู่ในระดับดีมาก ผู้นำรัฐบาล ทั้ง สองฝ่ายเห็นพ้องที่จะไม่นำประเด็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน อาทิ ปัญหาเขตแดน มาเป็นอุปสรรคต่อ การพัฒนาพื้นที่ชายแดนและความเป็นอยู่ของประชาชนบริเวณชายแดนทั้งสองประเทศ

ไทยและกัมพูชามีกลไกการดำเนินความสัมพันธ์ที่สำคัญในหลายระดับและจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

๑. การประชุมร่วมนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการ (Joint Cabinet Retreat – JCR) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศเป็นประธาน โดยกัมพูชาเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐

๒. การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย – กัมพูชา (Joint Commission for Bilateral Cooperation – JC) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสองฝ่ายเป็นประธาน โดยไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๕ – ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

ในด้านความมั่นคง ไทยและกัมพูชามีกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่

๑. การประชุมคณะกรรมการชายแดนร่วม (Regional Border Committee – RBC) ไทย – กัมพูชา
๒. การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee – GBC) ไทย – กัมพูชา สำหรับความร่วมมือทางทหาร กองทัพของทั้งสองฝ่ายมีความร่วมมือที่ใกล้ชิด มีกลไกหลัก ในการหารือ คือ การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (GBC) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของทั้งสองประเทศเป็นประธาน และการประชุมคณะกรรมการชายแดน ส่วนภูมิภาคไทย – กัมพูชา (RBC) ซึ่งมีแม่ทัพของแต่ละภูมิภาคของทั้งสองฝ่ายเป็นประธาน ในด้านเขตแดน สองฝ่ายมีกลไกหารือ คือ การประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย – กัมพูชา (Joint Boundary Commission – JBC)

ประเทศไทยกับมาเลเซีย

การดำเนินการที่ผ่านมาต่อปัญหาพื้นที่ทับซ้อน

๑. พื้นที่ทับซ้อนทางบก

เนื่องจากความไม่ชัดเจนของแผนที่ปักปัน และหลักเขตแดนมีการชำรุดและอยู่ห่างกันมาก ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ไทยและมาเลเซียได้ร่วมกันสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก โดยปักหลักเขตแดนย่อยเสริมระหว่างหลักเขตแดนเดิมตั้งแต่หลักเขตแดนที่ ๑ ถึงหลักเขตแดนที่ ๖๙ ระยะทาง ๕๕๑.๕ กิโลเมตร และยังคงเหลือปัญหาเขตแดนที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้อยู่เพียงจุดเดียว คือ บริเวณหลักเขตแดนที่ ๖๙ – ๗๒ ในเขตอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการเจรจากับฝ่ายมาเลเซีย ซึ่งความคืบหน้าในการดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนด้านนั้นๆ ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๓๖ – ๒๕๔๒ ทั้งสองฝ่ายได้ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ และซ่อมแซมหลักเขตแดนที่ชำรุด สูญหาย ถูกทำลาย หรือตั้งอยู่ไม่ตรงตำแหน่ง ต่อมาทั้งสองฝ่ายได้ทำการสำรวจและปักปันเขตแดนแบบคงที่บริเวณแม่น้ำโก-ลก ซึ่งยาวประมาณ ๙๕ กิโลเมตร โดยแบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น ๔ พื้นที่ และได้เริ่มดำเนินการสำรวจตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา โดยเริ่มสำรวจจากปากแม่น้ำเข้าไปหาต้นน้ำ ปัจจุบันได้ดำเนินการสำรวจตลอดแนวลำน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยได้สร้างหลักอ้างอิงเขตแดนและหลักอ้างอิงเสริมตลอดแนวลำน้ำโก-ลก ในฝั่งไทยได้อย่างละ ๑,๕๕๐ หลัก

ปัจจุบันงานสำรวจฯ ด้านมาเลเซียที่ยังคงเหลืออยู่มีเพียงงานเดียว คือ งานสำรวจตรวจสอบและซ่อมแซมหลักเขตแดนร่วมกับมาเลเซีย ซึ่งขณะนี้ทั้งสองฝ่ายกำลังปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่บริเวณจังหวัดสงขลา และจังหวัดยะลา

๒. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล

ไทยกับมาเลเซียได้เริ่มเจรจาปัญหาเขตแดนทางทะเล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยเริ่มที่เขตแดนทางทะเลในทะเลอันดามัน และบรรลุความตกลงในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ปัญหาเขตแดนทางทะเลในอ่าวไทยระหว่างไทยกับมาเลเซีย เริ่มการเจรจาเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และสามารถทำความตกลงได้ประมาณ ๓๑ ไมล์ทะเล คือ ในทะเลอาณาเขตจากปากแม่น้ำโกโลงออกไป ๑๒ ไมล์ทะเล ถึงขอบนอกของทะเลอาณาเขตของทั้งสองประเทศ และต่อออกไปอีกประมาณ ๑๙ ไมล์ทะเล ในเขตไหล่ทวีป ต่อมามีการเจรจากรั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ในครั้งนี้ทั้งสองฝ่ายเสนอเส้นเขตแดนที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนในเขตไหล่ทวีปประมาณ ๗,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร ปัญหานี้ทำให้บรรยากาศตึงเครียดตามสมควรจากปัญหาการประมงล้ำน่านน้ำ ในที่สุดทั้งสองฝ่ายประสบความสำเร็จในการจัดทำความตกลงพัฒนาร่วมเพื่อแสวงประโยชน์ร่วมกันในทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในบริเวณดังกล่าว และได้ก่อตั้งองค์การร่วมมาเลเซีย - ไทย (Malaysia-Thailand Joint Authority - MTJA) เพื่อจัดการและดูแลผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมฝ่ายละครั้งเท่ากัน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซีย

ในช่วงแรกของการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ มาเลเซียแสดงความห่วงกังวลต่อสถานการณ์การเมืองไทยและต้องการให้ไทย กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว โดยกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซียได้ออกข่าวสารนิเทศ ขอให้ชาวมาเลเซียหลีกเลี่ยงการเดินทางมาไทย และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ มาเลเซียปรับลดระดับคำแนะนำการเดินทางเป็นการเตือนให้ใช้ความระมัดระวัง อย่างไรก็ตามก็ดี ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ กองทัพมีความใกล้ชิด โดยผู้นำฝ่ายกองทัพและความมั่นคงของมาเลเซียต่างแสดงความเข้าใจ สถานการณ์การเมืองไทยเป็นอย่างดี และผู้แทนระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซีย กล่าวว่า จะไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวในปัญหาการเมืองและความขัดแย้งภายในของไทย โดยเข้าใจถึงสาเหตุ ความจำเป็นที่ฝ่ายทหารต้องเข้ามาบริหารประเทศ และพร้อมที่จะสนับสนุนไทยในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว

รัฐบาลมาเลเซียในปัจจุบันภายใต้คุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซีย มุ่งรักษาสอดคล้องกับมหาอำนาจในภูมิภาค โดยได้ริเริ่มนโยบายมุ่งตะวันออก (Look East Policy) ซึ่งรวมไทยอยู่ด้วย และให้ความสำคัญกับญี่ปุ่นในฐานะต้นแบบการพัฒนาประเทศและประสงค์ที่จะดึงดูดการลงทุนจากญี่ปุ่นเป็นหลัก ในขณะเดียวกัน ก็ดำเนินความสัมพันธ์กับจีนอย่างระมัดระวัง นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียยังให้ความสำคัญลำดับต้นกับการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะ

ประเทศเพื่อนบ้านภายใต้นโยบายส่งเสริมประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญรุ่งเรืองไปด้วยกัน (Prosperity-neighbour)

สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเป็นประเด็นละเอียดอ่อนในความสัมพันธ์ระหว่างไทย กับ มาเลเซีย โดยในการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของคุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรี แห่ง มาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แจ้ง พัฒนาการที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและท่าทีไทยเกี่ยวกับสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ฝ่ายมาเลเซียทราบ รวมถึงขอบคุณรัฐบาลมาเลเซียที่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการความสะตวคนใหม่ที่มี ความรู้และประสบการณ์ในพื้นที่ เป็นอย่างดี ซึ่งคุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรี แห่งมาเลเซียได้แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับท่าที ไทยในเรื่องนี้ และยืนยันที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตอบแทนไทยที่เคยช่วยเหลือ มาเลเซียในการปราบปรามการก่อการร้าย (โจรคอมมิวนิสต์มลายา) ขณะเดียวกัน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะ ขยายความร่วมมือในการเสริมสร้าง ความมั่นคงในภาพใหญ่ โดยเฉพาะการบริหารและจัดการชายแดน เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย และแนวคิดสุดโต่ง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด และการค้ามนุษย์ และการแก้ไขปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ไทยและมาเลเซียมีกลไกการดำเนินความสัมพันธ์ที่สำคัญในหลายระดับและจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กรอบความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียที่สำคัญ ได้แก่

๑. การประชุมประจำปีระดับ นายกรัฐมนตรี (Annual Consultation - AC)
๒. คณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (Joint Commission for Bilateral Cooperation - JC) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๓. คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดน (Joint Development Strategy - JDS) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับมาเลเซียอย่างรอบด้าน และติดตามประเด็นความร่วมมือที่ยังค้างค้ำของ ทั้งสองประเทศ

ในด้านความมั่นคง ไทยและมาเลเซียมีกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่

๑. คณะกรรมการ ชายแดนทั่วไป (General Border Committee - GBC) ระดับรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม
  ๒. คณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee - HLC) ระดับผู้บัญชาการทหารสูงสุด และ
  ๓. คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee - RBC) ระดับแม่ทัพภาคที่ ๔
- ในด้านเศรษฐกิจ ไทยและมาเลเซียมีคณะกรรมการร่วมด้านการค้าไทย - มาเลเซีย (Joint Trade Committee - JTC) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำหรับความร่วมมือทางทหาร กองทัพไทยและกองทัพมาเลเซียมีการฝึกซ้อมทางทหารระหว่างกันเป็นประจำ ได้แก่

๑. LAND EX THAMAL เป็นการฝึกประจำปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖
๒. THALAY LAUT จัดขึ้นทุก ๒ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓
๓. SEA EX THAMAL เป็นการฝึกบริเวณพื้นที่ปฏิบัติการร่วมชายแดนทางทะเล ระหว่างไทยกับมาเลเซียทั้งด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๒
๔. AIR THAMAL เป็นการฝึกการปฏิบัติการทางอากาศยุทธวิธีตามบริเวณชายแดนไทยและมาเลเซีย โดยทำการฝึกทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ และ
๕. JCEX THAMAL เป็นการฝึกร่วม/ผสมภายใต้กรอบการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ

ข้อพิพาททะเลจีนใต้

กฎหมายและหลักปฏิบัติในการดำเนินการทางทะเล

กฎหมายที่เป็นแม่บทหลักทางทะเลที่ประเทศส่วนใหญ่ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินการต่างๆ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งประเทศภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องเคารพในระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ได้ให้สัตยาบันไว้ต่อกันนั้น ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ และ ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ ดังนี้

๑. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982)

UNCLOS ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และเขตอำนาจของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทะเลของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่างๆ ทั้งในทะเลหลวง และน่านน้ำอาณาเขตของประเทศสมาชิก เขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป รวมทั้งกำหนดหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรจากทะเล ทรัพยากรที่มีชีวิต ทรัพยากรจากผิวดินและใต้ดิน ซึ่งUNCLOS ถือเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลทุกๆด้าน มีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๘๔ สำหรับประเทศไทยได้ลงนามรับรองในอนุสัญญาฯ ดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ.๑๙๘๒ ซึ่งปัจจุบันมีประเทศภาคีที่ได้ให้สัตยาบันแล้วในอนุสัญญา จำนวน ๑๑๘ ประเทศ

กล่าวได้ว่าUNCLOS นับเป็นอนุสัญญาในลำดับแรกที่กล่าวถึงหลักการ คุ่มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลและมีผลผูกพันรัฐภาคีในฐานะที่ ตราสารระหว่างประเทศในรูปสนธิสัญญาโดยหลักต่างๆที่ปรากฏในอนุสัญญา ฉบับนี้ส่วนใหญ่เป็นการนำหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ มาบัญญัติไว้ในรูปของอนุสัญญาซึ่งทำให้แม้จะมีใช้รัฐภาคีของอนุสัญญาก็ พ้นระกรณีตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่จะต้องถือปฏิบัติ หลักการเดียวกันด้วย

๒. ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaratio on the Conduct of Parties in the South China Sea -DOC)

ปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้เป็นเอกสารที่กำหนดแนวปฏิบัติและการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลของประเทศสมาชิก ASEAN และจีน โดยมีการพัฒนาความร่วมมือใน DOC อันประกอบด้วย การรักษาสันติภาพ การวิจัยวิทยาศาสตร์ การรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือและการสื่อสาร การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งได้ลงนามกันไว้เมื่อ ๔ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๐๒

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของ DOC สะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีต่อกันของทุกฝ่าย ซึ่งปฏิญญา DOC ก็นับว่าช่วยรักษาความมั่นคงโดยรวมในทะเลจีนใต้โดยทำหน้าที่เป็นแนวทางหลักที่กำกับคู่พิพาททุกฝ่ายในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือไม่ว่าอย่างไรก็ตาม DOC ก็ช่วยควบคุมให้รัฐต่างๆ ที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้มีความยับยั้งชั่งใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ทะเลจีนใต้ แต่ทว่า DOC ก็มีข้อบกพร่องแฝงอยู่คือไม่มีอำนาจทางกฎหมายในการยับยั้งพฤติกรรมของฝ่ายที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ และขาดกลไกการสอดส่องดูแลตลอดถึงไม่ได้ระบุการบังคับให้ปฏิบัติตาม ดังนั้นประเทศผู้อ้างสิทธิ์บางประเทศอาจใช้ช่องว่างนี้ในการดำเนินการอื่นใดที่จะกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงในทะเลจีนใต้

ท่าทีของชาติต่างๆ ในกรณีพิพาททะเลจีนใต้

ท่าทีของชาติมหาอำนาจที่มีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อันประกอบด้วยสหรัฐฯ และ จีน โดยได้เข้ามามีบทบาทและมีการดำเนินการต่างๆ รวมทั้งท่าทีของประเทศอาเซียน และการดำเนินการ ที่ส่งผลกระทบต่อในภูมิภาค ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ ได้ดำเนินยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อเอเชียที่เรียกว่า Rebalancing หรือ Pivot to Asia เพื่อถ่วงดุลอำนาจกับจีน ซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมีความเกี่ยวพันกับผลกระทบจากความมั่นคงและการทหารในภูมิภาค ด้วยปริมาณการส่งออกและนำเข้าสินค้าของสหรัฐฯ ที่ไหลเข้าและออกในภูมิภาคกลายเป็นสิ่งสำคัญที่สหรัฐฯ จะต้องรักษาเส้นทางเดินเรือเสรีระหว่างทะเลอาหรับข้ามไปยังขอบด้านตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกไว้ให้ได้ ซึ่งเป็นการรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ อย่างสันติในความขัดแย้งการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ เหตุผลสำคัญที่สหรัฐฯ มีความกังวลเกี่ยวกับการเติบโตของจีนทางเศรษฐกิจและการทหารมุ่งไปที่ทะเลจีนใต้ซึ่งเป็นศูนย์กลางสำคัญทางเศรษฐกิจของโลกและเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ และบริเวณนี้ยังเป็นแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก สามารถเป็นแหล่งผลิตพลังงานที่สำคัญในการตอบสนองการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาค นอกจากนี้สหรัฐฯ มีความกังวลที่จีนสามารถพัฒนากองทัพได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังเกรงว่าศักยภาพของกองทัพเรือจีนจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาค โดยเฉพาะการเดินเรือผ่านทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก สหรัฐฯ จึงได้แสดงกำลังด้วยการส่งกำลังทางเรือเข้ามาเคลื่อนไหวกว้างขวางในพื้นที่มากขึ้น โดยยกข้ออ้างต่างๆ เช่นการ

ซ้อมรบเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเวียดนามและกัมพูชา การส่งเรือบรรทุกเครื่องบินเทียบท่าที่ดานัง และการส่งเรือพิฆาตเทียบท่าดานังในโอกาสของการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง การจัดซ้อมรบประจำปี SEACAT (Southeast Asian Cooperation and Training) กับประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

นอกจากนั้นสหรัฐฯยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมระดับสุดยอดเอเชียตะวันออกทั้งยังเปิดภารกิจใหม่ต่ออาเซียนที่กรุงจาการ์ตาและลงนามในสนธิสัญญาทางไมตรีและความร่วมมือกับอาเซียน สหรัฐฯให้ความสนใจ การแก้ไขปัญหาขัดแย้งในทะเลจีนใต้โดยได้เข้าไปร่วมวางแผนทางป้องกันเพื่อให้มีการเดินเรืออย่างเสรีในทะเลจีนใต้ด้วยการสนับสนุนให้ใช้ระเบียบ ระหว่างประเทศในการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนในทะเลจีนใต้ และได้ดำเนินการเจรจากับประเทศต่างๆ ที่อ้างสิทธิ์เพื่อเป็นหลักประกันการแก้ไขปัญหาขัดแย้งอย่างสันติ ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

ถึงแม้สหรัฐฯจะไม่ได้เป็นผู้อ้างกรรมสิทธิ์ครอบครองในทะเลจีนใต้ แต่สหรัฐฯก็เข้ามามีบทบาทในประเด็นด้านสิทธิการเดินเรือผ่านพื้นที่ที่เป็นน่านน้ำสากล โดยที่ผ่านมาสหรัฐฯได้มีปฏิบัติการ FONOP (Freedom of Navigation Operation) บริเวณทะเลจีนใต้ โดยการปฏิบัติการดังกล่าวได้ส่งเรือรบเข้าไปในน่านน้ำระยะ ๑๒ ไมล์ทะเลใกล้แนวปะการังเพ็ริโครอสส์ของหมู่เกาะสแปรตลีย์ในทะเลจีน ซึ่งถือเป็นการท้าทายอำนาจของจีนที่อ้างกรรมสิทธิ์เหนือทะเลจีนใต้ดังกล่าว นอกจากนี้การที่สหรัฐฯ เป็นพันธมิตรกับประเทศที่มีปัญหาพิพาทเรื่องดินแดนทางทะเลกับจีน ทั้งฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ซึ่งสหรัฐฯเชื่อว่าอนุญาโตตุลาการมีสิทธิในการตัดสินและคำตัดสิน ควรได้รับความเคารพโดยการตัดสินของอนุญาโตตุลาการถือว่าสิ้นสุด และมีผลผูกมัดทางกฎหมายทั้งจีนและฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตามหากจีนเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ก็จะเป็นการสร้างความชอบธรรมให้สหรัฐฯ ในการลาดตระเวน FONOP หรือเคลื่อนกำลังเข้ามาในภูมิภาคได้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปการเจริญเติบโตของจีนส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคทั้งในด้านการเป็นคู่แข่งและเป็นภัยต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง รวมทั้งเศรษฐกิจเสรีนิยม ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นค่านิยมที่สหรัฐฯส่งเสริมให้ประเทศต่างๆดำเนินการ การที่สหรัฐฯต้องการให้จีนเข้ามามีส่วนร่วมในประชาคมระหว่างประเทศมากขึ้นนั้นก็เพื่อให้จีนเข้ามาอยู่ในกฎระเบียบระหว่างประเทศมากขึ้นซึ่งจะเป็นเครื่องมือควบคุมความเคลื่อนไหวของจีนในภูมิภาค

จีน

ในด้านประวัติศาสตร์ไม่มีประเทศใดหาหลักฐานอ้างอิงได้มากเท่ากับจีนซึ่งมีบันทึกเอกสาร แผนที่โบราณวัตถุ โดยทางการจีนอ้างว่าคนจีนที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งมีความผูกพันเชื่อมโยงกับสแปรตลีย์นับตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒ ดังนั้นแผนที่โบราณและสิ่งทีคนโบราณสร้างขึ้นจึงถูกใช้เพื่ออ้างสิทธิ์ในดินแดนของจีน อย่างไรก็ตามจีนได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒ ในปี ๑๙๙๖

โดยในเดือน พฤษภาคม จีนได้อ้างอนุสัญญาฯ ๑๙๘๒ เพื่อกำหนดอาณาเขตบริเวณรอบๆ หมู่เกาะพาราเซลในการจัดระเบียบการบริหารงานหมู่เกาะในทะเลจีนใต้

การดำเนินการในพื้นที่ทะเลจีนใต้ของจีนที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้คือ การถมทะเลสร้างเกาะเทียมบริเวณแนวปะการังของหมู่เกาะสแปรตลีย์ ที่จีนอ้างว่าสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์สำหรับป้องกันประเทศ และเพื่อการค้นคว้าวิจัยทางทะเล ปฏิบัติการกู้ภัย รวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งการสร้างเกาะเทียมของจีนได้สร้างความวิตกกังวลให้กับหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟิลิปปินส์ที่ถือเป็นประเทศคู่พิพาทมาอย่างยาวนานและได้ยื่นฟ้องต่อศาลอนุญาโตตุลาการว่าจีนละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศในการอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ เช่นเดียวกับรัฐบาลสหรัฐฯ ที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์การกระทำดังกล่าวอย่างรุนแรงพร้อมส่งเครื่องบินและเรือรบเข้าลาดตระเวนในทะเลจีนใต้จนทำให้สถานการณ์เกิดความตึงเครียดอยู่บ่อยครั้ง

ฟิลิปปินส์

การดำเนินการที่สำคัญของฟิลิปปินส์ในเหตุการณ์ทะเลจีนใต้คือ การยื่นฟ้องต่อศาลอนุญาโตตุลาการเมื่อปี ค.ศ.๒๐๑๓ โดยผลการตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการชี้ว่าจีนละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศในการอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ถึงร้อยละ ๙๐ ของทะเลจีนใต้ และจีนไม่สามารถครอบครองเขตเศรษฐกิจจำเพาะในหมู่เกาะสแปรตลีย์ได้ และจีนไม่สามารถใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ได้นอกจากนี้ศาลอนุญาโตตุลาการยังได้กล่าวถึงการถมทะเลของจีนด้วยว่าทำร้ายระบบนิเวศน์ของทะเลและหินปะการังอย่างรุนแรง ในขณะที่จีนเองเห็นว่าศาลไม่มีอำนาจในการตัดสินและปฏิเสธให้ความร่วมมือตั้งแต่ต้น ภายหลังจากคำตัดสินฯ จึงมีแถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศของจีนออกมาตอบโต้อย่างรุนแรงว่าคำตัดสินนี้เป็นเพียงเศษกระดาษ ซึ่งจีนจะไม่ยอมรับและจะไม่ปฏิบัติตาม แต่ทั้งนี้ก็มีความเป็นไปได้เช่นกันที่จีนและฟิลิปปินส์จะหันกลับมาใช้วิธีการทูตในการเจรจาวิภาคร่วมกัน เนื่องจากที่ผ่านมาทั้งสองประเทศมีท่าทีที่อ่อนลง หรือในกรณีที่จะมีการตอบโต้ในเชิงสัญลักษณ์โดยการประกาศเขตแสดงตนเพื่อการป้องกันภัยทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ) เช่นเดียวกับที่ทำในทะเลจีนตะวันออก รวมถึงการเพิ่มการลาดตระเวนทางเรือและการเพิ่มมาตรการจับเรือประมงฟิลิปปินส์ที่เข้ามาในน่านน้ำมากขึ้น นอกจากนี้ในกรณีร้ายแรงที่หลายฝ่ายเป็นกังวลคือจีนจะใช้ความรุนแรงในการตอบโต้ซึ่งหากจีนเลือกใช้วิธีนี้ จะยิ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมให้สหรัฐฯและนานาชาติๆ สามารถเข้ามาแทรกแซงในภูมิภาคมากขึ้นได้

เวียดนาม

เวียดนามอ้างกรรมสิทธิ์ในสแปรตลีย์ทั้งหมดโดยใช้หลักไหล่ทวีป ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของเขต Khanh Hoa แม้ว่าในช่วงทศวรรษ ๑๙๗๐ และ ๑๙๘๐ ประเด็นการเรียกร้องกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้เข้มข้นขึ้นโดยในปี ค.ศ.๑๙๗๔ จีนได้ใช้กำลังเข้าปะทะกับเวียดนามและได้ครอบครองหมู่เกาะพาราเซล ที่เวียดนามเคยควบคุมได้ทั้งหมดและถึงแม้เวียดนามจะพยายามยึดพื้นที่บริเวณนั้นคืนในปี ค.ศ.๑๙๗๙ และ ค.ศ.๑๙๘๒

แต่จีนก็ยังคงสามารถรักษาดินแดนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้โอกาสในการได้คืนดินแดนของเวียดนามมีน้อยมาก

การดำเนินการในภาพรวมของ ASEAN

ในอดีตอาเซียนไม่มีบทบาทในเรื่องความขัดแย้งในทะเลจีนใต้มากนักซึ่งจีนได้อ้างมาโดยตลอดว่าปัญหาทะเลจีนใต้เป็นปัญหาทวิภาคีที่ต้องผ่านช่องทางทวิภาคีเท่านั้น อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ.๑๙๙๒ อาเซียนได้จัดทำปฏิญญา เรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี จึงนับเป็นก้าวแรกที่อาเซียนได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับปัญหานี้โดยจีนมีการเปลี่ยนท่าทีด้วยการยอมที่จะเจรจาเรื่องนี้กับอาเซียนทั้งกลุ่มหลังจากนั้นได้มีการเจรจาเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนกับจีนในเรื่องนี้ขึ้น ซึ่งในที่สุดก็นำไปสู่การจัดทำปฏิญญาดำเนินการด้วย แนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea -DOC) ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญ และในตอนนั้นก็มีความมั่นใจว่าปัญหานี้จะคลี่คลายลงและได้มีการเจรจาต่อ เพื่อจัดทำ Code of Conduct ซึ่งจะเป็นการกำหนดกติกาสำคัญในการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาการเจรจา Code of Conduct ก็เกิดการสะดุดติดขัดลง กอปรกับการผงาดขึ้นมาของจีนทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านทหารอย่างรวดเร็วทำให้จีนมีความเชื่อมั่นและมีท่าทีที่แข็งกร้าวมากขึ้นเรื่อย โดยเฉพาะต่อกรณีหมู่เกาะสแปรตลีย์ที่จีนยืนยันกรานมาตลอดว่าเป็นของจีน

สำหรับการเจรจาภายในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเองก็พบว่าไม่มีความเป็นเอกภาพกล่าวคืออาเซียนได้แตกเป็นสองฝ่าย โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกับจีนซึ่งได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา และประเทศที่เป็นคู่พิพาทกับจีนโดยตรงซึ่งได้แก่ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน ส่วนไทย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ดังนั้นอาเซียนจึงไม่มีเอกภาพและขาดพลังในการเจรจากับจีนในเรื่องของทะเลจีนใต้

บทที่ ๔

วิเคราะห์ผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคและของไทย

วิเคราะห์ผลกระทบต่อองค์ประกอบของรัฐ

รัฐ คือ สมาคมของมนุษย์จำนวนหนึ่ง จำพวกหนึ่ง ที่ครอบครองดินแดนที่มีอาณาเขตพื้นที่แน่นอน อยู่ร่วมกันเป็นสังคมภายใต้การปกครองดูแลของฝ่ายปกครองหรือรัฐบาล โดยยึดถือกฎระเบียบ จารีตประเพณี ที่มีแบบแผนการปฏิบัติอย่างเดียวกัน โดยแต่ละสมาคมนั้นมีความเป็นเจ้าของและแสดงออกถึงความมีอธิปไตย สิทธิเสรีภาพแห่งความเป็นรัฐ โดยการยอมรับของนานาอารยประเทศ และปราศจากการครอบงำหรือตกอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาของรัฐอื่นๆ

เมื่อแต่ละรัฐต่างกล่าวอ้างสิทธิในดินแดนของตนโดยเกิดการทับซ้อนกันของพื้นที่ทั้งผืนแผ่นดินและแผ่นน้ำ ย่อมส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของความเป็นรัฐที่กล่าวมาข้างต้น โดยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. ดินแดน

สถานการณ์ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนตามเขตแนวชายแดนส่งผลกระทบต่อการอ้างสิทธิในความเป็นเจ้าของดินแดน รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ โบราณสถานและโบราณวัตถุ ดังเช่นกรณีเขาพระวิหารที่เป็นการพิพาทระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นตั้งแต่โบราณกาล และจบลงที่การทำสงครามแย่งชิงดินแดน เป็นการต่อสู้ทางอำนาจมายาวนาน และประเทศหนึ่งจะต้องสูญเสียยอมยกพื้นที่ดินแดนของตนส่วนหนึ่งให้กับประเทศผู้ชนะ หรือเพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งทั้งสองประเทศอาจต้องทำข้อตกลงยกดินแดน รวมถึงแลกเปลี่ยนดินแดนแก่กัน เช่น กรณีสยามกับฝรั่งเศส ที่ทำหนังสือสัญญาต่อกันเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ.๑๒๕ ยอมยกดินแดนเมืองพระตะบอง เสียมราฐ และศรีโสภณ เพื่อแลกเปลี่ยนกับอำเภอด่านซ้าย และตราด รวมทั้งเกาะทั้งหลายที่ตั้งอยู่ใต้แหลมสิงห์ลงไปจนถึงเกาะกูดไม่ให้ตกเป็นของฝรั่งเศส กรณีแนวเขตแดนประเทศไทย-มาเลเซีย ในวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ.๒๔๕๑ สยามกับอังกฤษได้ทำหนังสือสัญญายอมยกดินแดนเมืองกลันตัน ตรังกานู ไทรบุรี และปะลิส ตลอดจนเกาะที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงเมืองเหล่านี้ให้แก่อังกฤษเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอศาลของสยามที่จะบังคับแก่คนในบังคับอังกฤษที่พำนักอาศัยอยู่ในสยาม (การเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต)

สำหรับกรณีการอ้างสิทธิ์ความเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ทับซ้อนทางทะเล จะเห็นได้ชัดในกรณีของข้อพิพาทประกาศเขตไหล่ทวีปของประเทศไทย-กัมพูชา โดยการประกาศเขตไหล่ทวีปในครั้งนี้เป็นไปโดยกระบวนการที่ต้องตามกฎหมายทั้ง ๒ ประเทศ คือ อนุสัญญาเจนีวา และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ที่ให้สิทธิ์รัฐชายฝั่งประกาศเขตไหล่ทวีป ซึ่งคือ พื้นดินท้องทะเล และดินผิวใต้ดินของบริเวณใต้ทะเลต่อออกไปตามธรรมชาติของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีปมีระยะทางไม่เกิน ๓๕๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานหรือเลยออกไปไม่เกิน ๑๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นชั้นความลึก ๒๕๐๐ เมตร แต่เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้เกิดความทับซ้อนกันของพื้นที่ทางทะเลระหว่างไหล่ทวีปของประเทศไทยและกัมพูชา ปัญหาดังกล่าวไม่ได้กระทบถึงองค์ประกอบของรัฐในส่วนของดินแดน แม้จะมีการทับซ้อนกันก็ตาม เพราะกฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ได้ให้สิทธิ์รัฐเจ้าของชายฝั่งในเรื่องของดินแดน แต่จะส่งผลในเรื่องของการใช้

ผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิ์อธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติ และใต้ไหล่ทวีป ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต แต่ในส่วนของดินแดนและการใช้ประโยชน์เหนือผืนน้ำในการสัญจรเดินทางตามปกติยังเป็นตามมาตรฐานสากลที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ

๒. ประชากร

ลักษณะพิเศษของปัญหาการทับซ้อนเขตแนวชายแดนทำให้บริเวณพื้นที่ส่วนนั้นมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีตประเพณี ศาสนา ภาษา ตลอดจนการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชากรของทั้งสองประเทศ จากความหลากหลายดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองมาโดยตลอด ด้วยความเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่แตกต่างกันย่อมทำให้ประชากรทั้งสองประเทศมีแนวคิดและทัศนคติที่แตกต่างกัน

เมื่อเขตแนวชายแดนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อประชากรในพื้นที่ เรื่องสำคัญมากที่สุดและเป็นปัญหาอย่างยิ่งต่อประเทศไทย คือ การเกิดของบุคคลสองสัญชาติ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ถูกเชื่อมโยงไปสู่สถานการณ์การก่อการร้ายในประเทศไทย

สัญชาติของบุคคลตามกฎหมาย บุคคลสามารถมีสัญชาติได้โดยการเกิดและภายหลังการเกิด สำหรับการได้สัญชาติโดยการเกิดจะใช้หลักสายโลหิต คือ เกิดจากบิดา มารดาสัญชาติไทย และหลักดินแดน คือ เกิดในประเทศไทยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ส่วนกรณีการได้สัญชาติภายหลังการเกิด คือ การได้สัญชาติโดยการสมรส และการแปลงชาติ ซึ่งตามกฎหมายสัญชาติของไทยแล้วไม่ได้อนุญาตให้บุคคลของตนถือสัญชาติอื่นร่วมด้วยได้ หากแต่เพราะกฎหมายสัญชาติไม่มีสภาพบังคับที่จะทำให้คนไทยที่ถือสัญชาติอื่นด้วยต้องถอนสัญชาติเดิมของตน บุคคลสองสัญชาติจึงเกิดขึ้น

บุคคลสองสัญชาติตามเขตแนวชายแดนพื้นที่ทับซ้อนทางบก ส่วนใหญ่ที่เป็นปัญหาของประเทศไทย คือ บุคคลสองสัญชาติไทย-มาเลเซีย ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงมองว่ามีความเชื่อมโยงกับความขัดแย้งรุนแรงและความไม่สงบในพื้นที่ เนื่องจากถือบัตรประชาชน ๒ ใบ ทำให้ง่ายต่อการหลบหนีจากฝั่งไทยไปยังฝั่งมาเลเซีย และมักจะใช้ชื่อตามบัตรประชาชนที่แตกต่างกันจึงยากต่อการตรวจจับ

๓. รัฐบาล

จากรากเหง้าของปัญหาเส้นเขตแดนและการทับซ้อนกันถูกผูกโยงไปด้วยประวัติศาสตร์ความเป็นมา เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของแต่ละรัฐในการต่อสู้แย่งชิงดินแดนในอดีตความขัดแย้งกันด้านผลประโยชน์แห่งรัฐ จากเหตุปัจจัยดังกล่าวมานี้ทำให้การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองเต็มไปด้วยความยากลำบาก กล่าวคือ

ภูมิหลังความเป็นมาของเขตแนวชายแดนในแต่ละพื้นที่มักจะแฝงไปด้วยความเป็นรัฐนิยมที่เต็มไปด้วยอุดมการณ์ที่ถูกปลูกฝังจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อที่จะปกป้องดินแดนและวัฒนธรรมของตนเอง การที่ฝ่ายปกครองเข้ามาวางนโยบายหรือกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ปฏิบัติแตกต่างจากวัฒนธรรมของตนเองนั้นจะปลูกปั่นให้เกิดความรู้สึกต่อต้าน และถูกกดขี่ข่มเหง ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จะไม่ให้การยอมรับในฝ่ายปกครอง ไม่มีส่วนร่วมและไม่ให้การสนับสนุน หมดความเชื่อมั่นต่อการบริหารประเทศ และแสดงออกด้วยรูปแบบของการก่อเหตุการณ์เคลื่อนไหวต่างๆ ในเชิงสัญลักษณ์ การบริหารงานของฝ่ายปกครองจะไม่บรรลุตามแผนงานหรือ

แนวนโยบายที่ได้กำหนดไว้ และท้ายที่สุดการบริหารประเทศจะไม่มีเอกภาพในองค์รวม เพราะไม่สามารถสั่งการจากศูนย์กลางได้

สถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลอย่างร้ายแรงต่อเสถียรภาพรัฐบาลในสายตาของนานาชาติและประเทศ ทำให้มีมุมมองด้านลบต่อรัฐบาลไทยในการที่จะสานความสัมพันธ์ เนื่องจากไม่มั่นใจในเสถียรภาพของรัฐบาลในการบริหารประเทศ โอกาสในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ จะลดน้อยลง เช่น การสร้างความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างภูมิภาค หรือการที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค

๔. อำนาจอธิปไตย

อำนาจอธิปไตย หมายถึง ความเป็นอำนาจอสูงสุดของรัฐ ที่จะสามารถทำกิจกรรมใดๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองภายในประเทศได้อย่างอิสระ โดยปราศจากการครอบงำหรือการปกครองจากรัฐอื่น กล่าวคือ ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นรัฐอธิปไตยในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งต่างจากสิทธิอธิปไตย ที่หมายความถึง สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของรัฐ แต่ก็เป็นสิทธิสูงสุดที่ครอบคลุมเป็นการเฉพาะเจาะจง เช่น สิทธิเหนือทรัพยากรแร่ธาตุ ความหลากหลายทางชีวภาพ พันธุกรรม ที่สำคัญคือ “เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นโดยผลของความตกลงร่วมกันของรัฐภาคีที่ใช้อำนาจอธิปไตย” เพื่อรองรับให้รัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเข้าไปบริหารจัดการให้อยู่ภายใต้ขอบเขตของอำนาจแห่งรัฐ

ปัญหาความขัดแย้งจากพื้นที่ทับซ้อนทั้งทางบกและทางทะเลในประเทศไทยส่งผลกระทบต่อทั้งอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน และสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

กรณีความขัดแย้งจากปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางบก ดังเช่น กรณีของเขาพระวิหารระหว่างไทย-กัมพูชา หรือปัญหาพื้นที่ทับซ้อนบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย เป็นปัญหาที่กระทบต่อการใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐ ๒ รัฐ หากท้ายสุดแล้วพื้นที่บริเวณดังกล่าวต้องตกเป็นของรัฐใดนั้นคือ อำนาจอธิปไตยเหนือบริเวณพื้นที่ปัญหาของอีกรัฐหนึ่งย่อมสิ้นสุดลง กรณีนี้เป็นกรณีที่ส่งผลต่อ “อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐ” เหนือดินแดน รวมไปถึงโบราณสถานและโบราณวัตถุ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติบริเวณเขตพื้นที่ทับซ้อนทางบกนั่นเอง

ส่วนกรณีความขัดแย้งจากปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่ยังคงเป็นปัญหา คือ การประกาศเขตไหล่ทวีปของไทย-กัมพูชา เป็นปัญหาที่ไม่ได้กระทบถึงอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐดังเช่นกรณีความขัดแย้งจากปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางบก แต่กลับเป็นปัญหาที่กระทบต่อ “สิทธิอธิปไตยของรัฐ” ต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลทั้งบนและใต้ไหล่ทวีป ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เนื่องจากตามอนุสัญญาเจนีวาและอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลที่ไทยและกัมพูชาเข้าเป็นภาคีให้สิทธิแก่รัฐชายฝั่งในการประกาศไหล่ทวีป แต่เนื่องจากเมื่อประกาศแล้วทำให้เกิดการทับซ้อนกันของอาณาเขตทางทะเล โดยระบุว่าเขตไหล่ทวีปให้เพียงสิทธิรัฐชายฝั่งมีอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนและใต้ไหล่ทวีปเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต แต่ก็ได้กำหนดให้รัฐมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนทางทะเลนั้นๆ ด้วย ดังนั้นทะเลบริเวณเขตไหล่ทวีปยังคงเป็นเส้นทางสัญจรโดยสุจริตของประเทศต่างๆ เช่นเดิม

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ปัญหาความขัดแย้งจากพื้นที่ทับซ้อนย่อมส่งผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยโดยตรง หากเป็นการทับซ้อนทางบกจะเป็นการกระทบต่อ “อำนาจอธิปไตย” เหนือดินแดน แต่หากเป็นการทับซ้อนทางทะเลจะเป็นการกระทบต่อ “สิทธิอธิปไตย” ในทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลนั่นเอง

วิเคราะห์ผลกระทบต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ

๑. ผลกระทบกำลังอำนาจทางด้านการเมือง

ปัญหาข้อพิพาทกรณีพื้นที่ทับซ้อนถือประเด็นทางการเมืองที่มีความอ่อนไหว และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในการดำเนินนโยบายภาครัฐไปในทิศทางใด ต้องคำนึงถึงแนวโน้มสถานการณ์แวดล้อมโดยละเอียด เนื่องจากในปัจจุบันการนำเสนอข้อมูลต่างๆต่อการบิดเบือนและนำไปใช้ประโยชน์ในทางที่ผิด และอาจนำไปสู่วิกฤตทางการเมืองทั้งสองประเทศได้โดยง่าย

ผลกระทบเชิงบวก

ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทั้งทางบกและทางทะเลกรณีประเทศไทย-กัมพูชา และประเทศไทย-มาเลเซีย อาจถูกพรรคการเมืองบางพรรคมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อปลูกอารมณ์ความรู้สึกรักชาติ รักแผ่นดิน เพื่อให้ได้รับคะแนนนิยมเหนือคู่แข่ง ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในประเทศมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการปกครองของรัฐ ร่วมกำหนดนโยบายบริหารประเทศ ภายใต้สิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หากรัฐบาลใดสามารถซื้อใจประชาชนได้จะก่อให้เกิดความศรัทธาในระบบ เมื่อการเมืองการปกครองของประเทศไทยมีเสถียรภาพในประเทศแล้วจะยิ่งส่งผลดีต่ออนาคตอารยประเทศในด้านความสัมพันธ์ทางการทูต ได้รับการยอมรับในความเป็นสังคมประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์

ผลกระทบเชิงลบ

ในการที่รัฐบาลจะดำเนินการเจรจาแก้ไขข้อพิพาท กรณีพื้นที่ทับซ้อนทั้งทางบกและทางทะเล หากความพยายามดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จ หรือเกิดข้อผิดพลาด หรือล่าช้าอาจถูกนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นเงื่อนไขเพื่อลดความศรัทธา หรือเสถียรภาพในการบริหารราชการ ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจในการทำงาน หมดความเลื่อมใสศรัทธา รวมถึงหากรัฐบาลไม่เร่งรัดแก้ไขปัญหาก็อาจถูกฝ่ายตรงข้ามนำมาเป็นประเด็นได้ดังเช่น ปัญหาข้อพิพาทบริเวณเขาพระวิหารที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา ส่งผลให้รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเหตุการณ์นั้น ๆ หมดความน่าเชื่อถือ และอาจต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

สำหรับปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา ที่เกิดจากการประกาศเขตไหล่ทวีปโดยถูกต้องตามกฎหมายของทั้งสองประเทศส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถดำเนินนโยบายทางการเมืองด้วยมาตรการรุนแรงได้ เนื่องจากหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นและคดีถูกนำขึ้นสู่ศาลจะเป็นความชอบธรรมของทั้งสองประเทศโดยสมบูรณ์ และอาจเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีแก่ประเทศไทย ด้วยเหตุนี้การดำเนินนโยบายทางการเมืองของไทยอาจไม่มีอิสระมากนักเพราะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก

๒. ผลกระทบกำลังอำนาจทางด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาข้อพิพาทกรณีพื้นที่ทับซ้อนทางบก กรณีประเทศไทย-กัมพูชา และประเทศไทย-มาเลเซียส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการแย่งชิงดินแดนรวมถึงโบราณสถานและโบราณวัตถุ ตลอดจนพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศ มีลักษณะที่แตกต่างกับพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ที่มักจะเป็นการแย่งชิง

ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีมูลค่ามหาศาล เช่น แร่ธาตุต่างๆ ก๊าซ น้ำมันปิโตรเลียม เป็นต้น ซึ่งโดยมากจะไม่ใช่ปัญหาของประเทศเล็กๆ เพียงสองหรือสามประเทศ เพราะประเทศมหาอำนาจต่างๆ มักมีความพยายามจะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจ ผลกระทบเชิงบวก

ในการเจรจาปัญหาข้อพิพาทกรณีพื้นที่ทับซ้อน หากการดำเนินการเป็นผลสำเร็จจะส่งผลให้ทั้งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีการลงทุนทางเศรษฐกิจ และเกิดเงินหมุนเวียนสะพัดในบริเวณพื้นที่แนวเขตชายแดนดังกล่าว ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือบริเวณพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลจากการประกาศเขตไหล่ทวีปของประเทศไทย-กัมพูชา หากสามารถเจรจาแบ่งปันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในพื้นที่ดังกล่าวได้จะทำให้เกิดการลงทุนของกลุ่มผู้รับสัมปทานของไทย เกิดการจ้างงาน และที่สำคัญที่สุดในขณะที่ไทยไม่มีความมั่นคงทางพลังงานอาจเป็นอีกช่องทางสำคัญของประเทศไทยในการที่จะมีแหล่งพลังงานปิโตรเลียมเป็นของตนเอง ไม่ต้องพึ่งพิงการนำเข้าจากต่างประเทศ และอาจเป็นแหล่งสำคัญในการส่งออกทางเศรษฐกิจของไทยในอนาคต

ผลกระทบเชิงลบ

การทับซ้อนของเส้นแบ่งเขตแนวชายแดนทางบก หากพื้นที่ดังกล่าวมีเหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงอาจนำไปสู่สถานการณ์ความไม่สงบภายในพื้นที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจบริเวณดังกล่าวหยุดชะงัก ประชาชนเกิดความหวาดกลัวและไม่ประกอบธุรกิจสัมมาอาชีพ ทำให้เกิดภาวะยากจน ส่งผลกระทบต่อค่า GDP มวลรวมของประเทศ ไม่เกิดแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน การท่องเที่ยวตกต่ำ การส่งออกสินค้าและการนำเข้าไม่ได้รับการส่งเสริม ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างชัดเจน และอาจส่งผลกระทบต่อไปถึงกำลังอำนาจแห่งชาติในด้านอื่นๆ อีกด้วย เช่น กำลังอำนาจด้านสังคมและจิตวิทยาในเรื่องของสุขภาพจิต รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

แม้เหตุการณ์ความขัดแย้งจะไม่ลุกลามบานปลาย แต่หากประเทศคู่พิพาทสามารถตกลงแบ่งปันอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อกันได้ก็ยังคงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในแง่ลบได้เช่นกัน เพราะเนื่องจากบางพื้นที่แต่เดิมประเทศไทยสามารถแสวงหาผลประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติโบราณสถานและ/หรือโบราณวัตถุ เมื่อมีการประสานประโยชน์ร่วมกันทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องยินยอมสูญเสียผลประโยชน์แห่งรัฐบางส่วนเพื่อแลกกับความสงบหรือสัมพันธ์ภาพกับมิตรประเทศ รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจากทะเลอย่างขาดความรับผิดชอบ ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมทางทะเลได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง ความหลากหลายทางชีวภาพลดลงอย่างรวดเร็ว ทะเลกลายเป็นพื้นที่รับภาระต้นทุนสิ่งแวดล้อมปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง เช่น การก่อกมลพิษทางทะเล การสร้างสิ่งปลูกสร้างที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม หรือในกรณีการสร้างแท่นขุดเจาะ อาจเกิดการพลุ่งพล่กของน้ำมันบนแท่น การรั่วไหลของน้ำมันลงสู่ท้องทะเล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางทะเลได้ แต่จะส่งผลดีในการสร้างความเข้มแข็งให้กับกำลังอำนาจแห่งชาติทางด้านอื่นๆ

๓. ผลกระทบกำลังอำนาจทางด้านสังคม จิตวิทยา

ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทั้งทางบกและทางทะเล เป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบในวงกว้างต่อทุกๆด้านของประเทศ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในบริบทของสังคมและจิตวิทยา การที่ประชาชนต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีความแน่นอนว่าเป็นพื้นที่ของประเทศตนหรือไม่ ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและเชื่อมโยงไปถึงจิตสำนึกความรักประเทศ ความเสียสละตลอดจนความหวงแหนในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

ผลกระทบเชิงบวก

ปัญหาเรื่องเขตแนวชายแดนของประเทศไทย-กัมพูชา และประเทศไทย-มาเลเซียซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความทับซ้อนระหว่างสองประเทศ ทำให้บริเวณดังกล่าวเกิดความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ภาษา

และขนบธรรมเนียมประเพณี หากในพื้นที่ดังกล่าวมีความสงบเรียบร้อย ไม่มีสถานการณ์ความขัดแย้งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ ตลอดจนการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ การสร้างครอบครัว หรือการแต่งงานระหว่างชนชาติ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การค้าและการลงทุน

ความขัดแย้งอาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความรู้สึกโกรธแค้นและหวงแหนในแผ่นดินโดยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ร่วมกัน เกิดความรักและความสามัคคีในชนชาติเดียวกัน รักในความเป็นพวกพ้อง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ผลกระทบเชิงลบ

การเกิดปัญหาข้อพิพาทเขตแนวชายแดนในส่วนของพื้นที่ทับซ้อนทางบก ระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา และประเทศไทยและมาเลเซีย ส่งผลกระทบต่อกำลังอำนาจด้านสังคมและจิตวิทยาหลายส่วน กล่าวคือ

ด้านสุขภาพจิตของประชาชน หากพื้นที่ดังกล่าวมีเหตุความไม่สงบเกิดขึ้น ความหวาดกลัวและหวาดระแวงต่อภัยคุกคามแก่ตนเองและครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่เป็นผลพวงจากความรุนแรงที่เห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ไม่ไว้วางใจกัน ส่งผลโดยรวมต่อชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน และในบางครั้งสาเหตุของความรุนแรง ศาสนาซึ่งเป็นศูนย์รวมและที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน รวมถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ จะถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการปลุกปั่นให้เกิดความเข้าใจผิด และสร้างพลังความเกลียดชังให้เกิดขึ้นในสังคม

เมื่อสังคมเกิดความขัดแย้งย่อมส่งผลไปถึงระบบการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประชากรจะไม่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ระบบการศึกษาอาจถูกนำมาใช้เพื่อปลูกฝังลัทธิชาตินิยมของคนบางกลุ่ม ความหวังที่จะสร้างประชากรที่มีคุณภาพเพื่อนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาคงเกิดขึ้นได้ยาก

สืบเนื่องจากปัญหาสุขภาพจิตและความไม่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ประชาชนในพื้นที่จะหวาดกลัวต่อการออกมาประกอบสัมมาอาชีพ ทำให้รายได้ต่อครัวเรือนตกต่ำเป็นผลให้เกิดอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น การลักขโมยหรือการลักลอบดำเนินการผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติด การลักลอบด้านสินค้าหนีภาษี และอาจร้ายแรงไปถึงการลักลอบค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมและต้องใช้ระยะเวลาแก้ไขในระยะยาว กฎหมายภายในประเทศถูกละเลยและมองข้าม คุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจิตสำนึกในจิตใจตกต่ำลง คุณภาพพลเมืองแย่งลง ชาดระเบียวินัย และนำไปสู่การแตกความสามัคคีในที่สุด

๔. ผลกระทบกำลังอำนาจทางด้านทหาร

ความมั่นคงทางทหารคือจะต้องมีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ ในการป้องกันประเทศ และการรักษาความสงบสุขภายในประเทศอย่างเพียงพอและเหมาะสมต่อการรับมือกับภัยคุกคาม ที่อาจเกิดขึ้นจากภายในและภายนอกประเทศ มีโครงสร้างกำลังรบ ความพร้อมรบ และจิตสำนึกของการเป็นทหารอาชีพ ซึ่งการเกิดปัญหาข้อพิพาทกับภายนอกประเทศอาจส่งผลกระทบต่อทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อกำลังอำนาจทางทหาร ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวก

แม้จะมีภัยคุกคามจากภายนอกประเทศแต่จะก่อให้เกิดความตื่นตัว และการพัฒนาของกองทัพ เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการป้องกันประเทศ กองทัพจะต้องพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะด้วยการจัดหาในรูปแบบใดให้เกิดความทันสมัยและทัดเทียมต่อนานาอารยประเทศ การดำเนินนโยบายทาง

ทหารหรือการกำหนดยุทธศาสตร์หลักนิยม ตลอดจนยุทธวิธีและสอดคล้องและนำไปสู่การพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด เพราะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ ยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความตื่นตัวจะนำไปสู่การพัฒนากำลังพลทางทหารให้มีความรู้ ความเข้าใจ สอดรับกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การวิจัยทางทหาร และที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุดในขณะนี้ คือ การดำเนินการจัดหาด้วยวิธี P&D (Purchase & Development) เป็นกระบวนการจัดหาในรูปแบบใหม่ ที่จะทำให้องค์ทัพสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน เพราะเจ้าหน้าที่ จะได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิต ซ่อม สร้าง ฯลฯ จากแหล่งผู้ผลิต ซึ่งนำมาพัฒนาต่อยอดความรู้และถ่ายทอดให้กับกำลังพลได้ในอนาคต ซึ่งมีความคาดหวังว่าในท้ายที่สุดแล้วกองทัพจะใช้งบประมาณในการจัดหาลดลง และสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

ในส่วนของงบประมาณในการสร้างความเข้มแข็งให้กับกำลังอำนาจทางทหาร เมื่อประเทศอยู่ในสภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการรบหรือสงคราม รัฐบาลจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของกองทัพ และจะสั่งจ่ายงบประมาณจำนวนหนึ่งที่เพียงพอต่อการพัฒนา ทำให้ออกจากมีการพัฒนาองค์กรแล้ว ค่าตอบแทนตลอดจนคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่จะดีขึ้นตามไปด้วย เป็นการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจ ตลอดจนแรงจูงใจในการรับราชการ

ผลกระทบเชิงลบ

จากสถานการณ์ข้อพิพาทพื้นที่ทับซ้อนทางบกระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา และประเทศไทย-มาเลเซีย ทำให้แต่ละประเทศไม่อาจไว้วางใจหรือนิ่งเฉยต่อท่าทีของฝ่ายตรงข้าม ด้วยเหตุนี้กำลังอำนาจทางทหารจะถูกนำมาใช้เพื่อแก้ไขหรือเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจลุกลามบานปลาย ดังจะเห็นได้จากการวางกองกำลังทหารตามเขตแนวชายแดน การลาดตระเวน ตลอดจนการสับเปลี่ยนสรรพกำลัง อันส่งผลกระทบต่อความสิ้นเปลืองในการบรรจุหรือการหมุนเวียนกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถและอาจใช้ในการพัฒนาประเทศได้มากกว่าการตรึงกำลังตามเขตแนวชายแดน

ในการลาดตระเวนหรือการวางกองกำลังทางทหารตามเขตแนวชายแดนพื้นที่ทับซ้อนอาจสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนในพื้นที่ ก่อให้เกิดทัศนคติในแง่ลบต่อกองทัพ นำไปสู่การต่อต้านและการลอบทำร้ายกำลังพลทางทหาร ลิดรอนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และส่งผลกระทบต่อกรอบการดำเนินการตามแผนงานและนโยบายทางทหารอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ และเกิดการต่อต้านรุนแรง ทหารอาจถูกนำมาเชื่อมโยงกับการก่อความรุนแรงในหลายๆ รูปแบบ และอาจตกเป็นจำเลยของสังคมในที่สุด

๕. ผลกระทบกำลังอำนาจทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กำลังอำนาจทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้กำลังอำนาจด้านอื่นๆ เข้มแข็งขึ้น ดังนั้นในการที่จะพัฒนาประเทศ การให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลจำเป็นต้องเล็งเห็น ในสภาวะที่ประเทศเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง จึงส่งผลกระทบต่อโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมีทั้งผลกระทบที่ดี และผลกระทบที่ส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวก

ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งของปัญหาการทับซ้อนของเส้นเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเล แม้จะส่งผลกระทบต่อการให้ความสำคัญในการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่รัฐบาลก็คำนึงถึงการนำนวัตกรรมหรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคม กล่าวคือนวัตกรรมถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันและตรวจจับการลักลอบในการกระทำอันผิดกฎหมาย เช่น การใช้โดรนใน

การลาดตระเวนเหนือบริเวณพื้นที่ขัดแย้ง หรือการใช้นวัตกรรมใหม่ คือ ไปโอเซนเซอร์เพื่อตรวจสอบสารเสพติด การริเริ่มดังกล่าวกระตุ้นให้ภาครัฐเริ่มเห็นความสำคัญของการพึ่งพานวัตกรรม จึงเกิดแนวคิดของ P&D (Purchase & Development) ในระบบราชการเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในระบบราชการอย่างยั่งยืน แต่แนวคิดนี้เพิ่งจะถูกนำมาใช้ได้ไม่นาน และอาจต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

ผลกระทบเชิงลบ

ในขณะที่ประเทศตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ของความขัดแย้ง การระดมสรรพกำลังต่างๆ ทั้งด้านงบประมาณและกำลังพลต่างก็ทุ่มเทไปให้กับการแก้ไขปัญหา แนวนโยบายและแผนปฏิบัติการมุ่งเน้นสู่การรักษาความมั่นคงของประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศอาจถูกลดระดับความสำคัญลง เนื่องจากรัฐบาลจะต้องทุ่มเทกับการสร้างความเข้มแข็งทางทหารในการปกป้องประเทศ และมุ่งเน้นการสร้างแนวทางบริหารประเทศและการยอมรับทางการเมืองเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน

เมื่องบประมาณและการให้ความสนใจของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งถูกมุ่งเน้นไปที่การเมืองและการทหาร งบประมาณส่วนใหญ่ก็จะถูกใช้ไปเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กำลังอำนาจในด้านนั้น เมื่อไม่มีงบประมาณสนับสนุนที่มากเพียงพอจึงส่งผลให้การสร้างและการพัฒนารวมถึงการสนับสนุนให้เกิดนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยมีจำนวนน้อยลงตามไปด้วย ผลงานวิจัยและการพัฒนาไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของไทยถูกหยุดนิ่ง และกลับไปพึ่งพิงเทคโนโลยีที่เคยถูกสร้างและพัฒนาแล้วของชาติอื่นๆ

สืบเนื่องกับการที่ระบบการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ประชากรหวาดระแวงต่อการศึกษาหาความรู้ เพราะสังคมขาดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การพัฒนาส่งเสริมระบบการศึกษาในระดับฐานรากจึงไม่เกิดขึ้น ส่งผลให้ประชากรในวัยศึกษาไม่ได้รับความรู้อย่างต่อเนื่องจากการปิดโรงเรียน หรือปิดพื้นที่บางพื้นที่เมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบ การผลิตนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย และการมุ่งเน้นต่อการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม จึงมีความล่าช้าลงไปตามบริบทของสังคม และสิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือ ความพยายามที่จะนำเทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการทำลายล้างและก่ออาชญากรรมอย่างรุนแรงต่อสังคม

บทที่ ๕ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

ปัญหาเส้นเขตแดนและการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนทั้งทางบก ทางทะเล ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การ รุกล้ำดินแดนซึ่งกันและกัน เป็นต้น นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้าน ต่าง ๆ อาทิ ด้านการเมือง ด้านการทหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา และด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศของทั้งสองฝ่าย โดยปัญหาเส้นเขตแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวก และเชิงลบต่อกำลังอำนาจแห่งชาติทั้ง ๕ ด้าน

ซึ่งผลกระทบต่อเชิงบวกนั้นส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านการเมือง ส่งผลให้ประชาชน ในประเทศมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการปกครองของรัฐ ร่วมกำหนดนโยบายบริหารประเทศ ภายใต้ สิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้านเศรษฐกิจทำให้มีการลงทุนทาง เศรษฐกิจ และเกิดเงินหมุนเวียนสะพัดในบริเวณพื้นที่แนวเขตชายแดน และมีการลงทุนของกลุ่มผู้รับสัมปทาน ของไทย ทำให้เกิดการจ้างงาน ด้านสังคมจิตวิทยา ทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ภาษา และ ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านทหารก่อให้เกิดความตื่นตัว และการพัฒนาของกองทัพ เพื่อให้มีศักยภาพ เพียงพอต่อการป้องกันประเทศ ตลอดจนการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะด้วยการจัดหารูปแบบ ใดให้เกิดความทันสมัยและทัดเทียมต่อนานาอารยประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการนำ นวัตกรรมหรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคม

ส่วนผลกระทบต่อเชิงลบ ก็ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่ประเทศไทยต้องนำไปพิจารณาหาหนทางแก้ไข อาทิ ด้านการเมือง ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจในการทำงาน หดความเลื่อมใสศรัทธา ด้านเศรษฐกิจ หาก พื้นที่ดังกล่าวมีเหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงจะทำให้ระบบเศรษฐกิจบริเวณดังกล่าวหยุดชะงัก ประชาชนเกิด ความหวาดกลัวและไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ ด้านสังคมจิตวิทยา หากพื้นที่ดังกล่าวมีเหตุความไม่สงบ เกิดขึ้น ย่อมทำให้ประชาชนมีความหวาดกลัวและหวาดระแวงและส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่เป็นผลพวงจากความรุนแรงที่เห็นได้อย่างชัดเจน ด้านทหาร ทำให้กำลังอำนาจทางทหารจะถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจรุกรามบานปลาย โดยเห็นได้จาก การวางกองกำลังทหารตามเขตแนวชายแดน อันส่งผลกระทบต่อความสิ้นเปลืองในการบรรจุหรือการ หมุนเวียนกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มีการใช้งบประมาณและ กำลังพลไปกับการแก้ไขปัญหา แนวนโยบายและแผนปฏิบัติการมุ่งเน้นสู่การรักษาความมั่นคงของประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ไทยและกัมพูชา มี ความสัมพันธ์ทางการเมืองและความมั่นคงอยู่ในระดับดีมาก ผู้นำรัฐบาล ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะไม่นำ ประเด็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน มาเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดนและความเป็นอยู่ของ ประชาชนบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศ ซึ่งความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น ก็มี กลไกในการดำเนินความสัมพันธ์ที่สำคัญในหลายระดับและจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความมั่นคง และ ความร่วมมือทางทหาร

ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาเส้นเขตแดนและการอ้างสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนในประชาคม อาเซียนกับผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ จัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน

๑.๑ เป้าประสงค์ เสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล ให้สามารถป้องกันและจัดการภัยความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของไทยกับประเทศรอบบ้าน รวมถึงการพัฒนาการข้ามแดนเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของพื้นที่ชายแดนอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพ

๑.๒ แนวทางปฏิบัติ

๑.๒.๑ จัดทำฐานข้อมูลร่วมด้านความมั่นคง ในรูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (National Single Window : NSW) โดยกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการดังกล่าว และต้องดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาจกำหนดการเข้าถึงของข้อมูล เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลสำคัญ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร และทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการที่มีการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้การบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถป้องกันและจัดการภัยความมั่นคงได้อย่างทันทั่วทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง

๑.๒.๓ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามแนวชายแดน เช่น การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง โครงการหมู่บ้านเข้มแข็งคู่ขนานตามแนวชายแดน เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา

แนวทางที่ ๒ พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคง

๒.๑ เป้าประสงค์ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศมาสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างความเชื่อมโยงของระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ดำเนินงานได้อย่างทันต่อสถานการณ์

๒.๒ แนวทางปฏิบัติ

๒.๒.๑ บูรณาการระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคงสร้างความร่วมมือและพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร

๒.๒.๒ ใช้ภาพถ่ายดาวเทียมและเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นที่ชายแดน เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ต่างๆ ของพื้นที่ชายแดน และสามารถแจ้งเตือนภัยความมั่นคงได้อย่างทันทั่วทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ ๓ จัดทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดนประกอบด้วยสินค้าและ

ยานพาหนะ

๓.๑ เป้าประสงค์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำข้อมูลการสัญจรข้ามแดนประกอบด้วยสินค้าและยานพาหนะที่มีความเชื่อมโยงกันสามารถเฝ้าระวังภัยความมั่นคงที่แฝงมากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนได้อย่างทันทั่วทั้ง

๓.๒ แนวทางปฏิบัติ

๓.๒.๑ กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area : CCA) เป็นพื้นที่การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของไทยและประเทศรอบบ้าน พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการตรวจสอบร่วมกันแบบเบ็ดเสร็จในจุดเดียว (Single Stop Inspection : SSI) เพื่อให้ระบบการดำเนินงานชายแดนมีความสะดวกรวดเร็ว เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร และทางด้านเศรษฐกิจ

๓.๒.๒ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยงในระดับพื้นที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าข้ามแดน โดยกำหนดระดับความเสี่ยงวิธีการดำเนินการในการบริหารความเสี่ยง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร

๓.๒.๓ การจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลยานพาหนะ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและเกิดการตรวจสอบ ติดตามและสกัดกั้น อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถบรรทุกระหว่างกรมศุลกากรกับกรมการขนส่งทางบก และข้อมูลรถจักรยานยนต์ระหว่างกรมศุลกากรกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร และทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ ๔ พัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันและควบคุมการลักลอบเข้าเมือง

๔.๑ เป้าประสงค์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการพัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนและการตรวจลงตราให้มีประสิทธิภาพและมีฐานข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกัน สามารถป้องกันภัยความมั่นคงจากการสัญจรข้ามแดนได้อย่างทันท่วงที

๔.๒ แนวทางปฏิบัติ

๔.๒.๑ ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการตรวจสอบประชาชนที่สัญจรข้ามแดน อาทิ ระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ(E – Fingerprint) เป็นการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือและการถ่ายรูปบุคคลเพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลส่วนบุคคล และจัดทำพัฒนาระบบข้อมูลทางชีวภาพ(Biometrics) เป็นเครื่องตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล โดยใช้ข้อมูลชีวภาพอื่นนอกเหนือจากการตรวจสอบใบหน้า เช่น การสแกนม่านตา ตรวจลายนิ้วมือเสียง ซึ่งจะช่วยป้องกันผู้หลบหนีข้ามแดนที่คัดลยกรรมใบหน้า เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๒ จัดตั้งจุดคัดกรองประชาชนที่สัญจรข้ามแดน เพื่อตรวจสอบประชาชนที่เดินทางเข้า – ออกผ่านแดน เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการทหาร

๔.๒.๓ พัฒนาเครือข่ายหมู่บ้านตามแนวชายแดนให้มีความรู้เรื่อง การสัญจรข้ามแดนที่ผิดกฎหมายให้กับประชาชนในหมู่บ้านตามแนวชายแดนให้เป็นเครือข่ายเจ้าหน้าที่รัฐในการแจ้งข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมือง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา

๔.๒.๔ สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยใช้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับในการติดตาม เฝ้าระวัง และป้องกันการหลบหนีเข้าเมือง และการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง

แนวทางที่ ๕ พัฒนาระบบการตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน

๕.๑ เป้าประสงค์ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่เป็นภัยคุกคามต่อประชาชน โรคระบาดสัตว์ และโรคพืช รวมถึงพัฒนาระบบป้องกันการระบาดในพืชและสัตว์ตามแนวชายแดน การเข้าถึงบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามแนวชายแดน และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยข้ามพรมแดน

๕.๒ แนวทางปฏิบัติ

๕.๒.๑ จัดให้มีกลไกทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ให้ความรู้ แก่ไข และรักษาโรคระบาดในคน สัตว์ และพืช อย่างครบวงจร โดยบูรณาการดำเนินงานในหน่วยงานที่มีภารกิจงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ และทันท่วงที เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง และทางด้านสังคมจิตวิทยา

๕.๒.๒ ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันประสานหรือกับหน่วยงานของประเทศรอบบ้าน ในการจัดทำ ปรับปรุง หรือแก้ไข ข้อกำหนด/ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนให้มีความชัดเจนและเกิดเอกภาพในการปฏิบัติงาน เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง และทางด้านสังคมจิตวิทยา

แนวทางที่ ๖ ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงและควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดน

๖.๑ เป้าประสงค์ เสริมสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือควบคุมการใช้พื้นที่ ที่มีปัญหาเขตแดน เพื่อลดการเผชิญหน้าหรือการกระทบกระทั่งกับประเทศรอบบ้านตลอดจนปรับปรุงกลไก/ระบบการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่

๖.๒ แนวทางปฏิบัติ

๖.๒.๑ ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าส่งต่อพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนรวมถึงเขตทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน สนับสนุนให้มีการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาค่าส่งต่อภายใต้กรอบและกลไกที่มีอยู่ รวมทั้งให้มีการศึกษาแนวทางและรูปแบบความร่วมมือประเภทต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าส่งต่อในพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดน เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง

๖.๒.๒ จัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคง โดยใช้กลไกที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เพื่อแก้ไขปัญหาค่าส่งต่อ โดยระยะยาวไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดน และเป็นปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านการเมือง

๖.๒.๓ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและรับทราบความสำคัญและความจำเป็นต่างๆ ในขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา

แนวทางที่ ๗ พัฒนาระบบการข่าว

๗.๑ เป้าประสงค์ เพิ่มศักยภาพด้านการข่าว ด้วยการบูรณาการการข่าวในพื้นที่ชายแดนและประเทศรอบบ้าน ให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญด้านการข่าวในพื้นที่ชายแดน และเกิดการพัฒนาระบบการข่าวภาคประชาชนมากยิ่งขึ้น รองรับการเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในพื้นที่ชายแดน

๗.๒ แนวทางปฏิบัติ

๗.๒.๑ การบูรณาการการข่าวโดยใช้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการข่าว รวมทั้งสิทธิการเข้าถึงข้อมูลด้านการข่าว ของทุกหน่วยงานให้เป็นระบบเดียวกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการด้านการข่าวที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลด้านการข่าวไปใช้ดำเนินงานได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร

๗.๒.๒ สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับระบบการข่าว โดยหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการเพื่อให้ภาคประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม กับภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันข้อมูลการข่าวระดับพื้นที่มีความสำคัญอย่างมาก อีกทั้งประชาชนในระดับพื้นที่จะทราบถึงปัญหาและ

สถานการณ์ต่างๆ ด้านการข่าวได้ดี จึงเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนข้อมูลด้านการข่าวให้แก่ภาครัฐ เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร

แนวทางที่ ๘ จัดเฝ้าตรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเล

๘.๑ **เป้าประสงค์** เสริมสร้างการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าตรวจพื้นที่ชายฝั่งทางทะเลในการป้องกันภัยด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๘.๒ แนวทางปฏิบัติ

๘.๒.๑ **ใช้ระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงทางทะเล** เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานโดยการบูรณาการ การใช้ข้อมูลร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันภัยความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านทหาร และทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

๘.๒.๒ **ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตลอดจนแนวคิดในการใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง** เพื่อการติดตามสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในทะเล ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

๘.๒.๓ **พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในประเทศระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และเครือข่ายกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ** เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการติดตาม เฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสข่าวสาร อาทิ การจัดอบรมอาสาสมัครแจ้งข่าวทางทะเลและสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ในการเตรียมพร้อมกรณีเกิดสถานการณ์ภัยความมั่นคงทางทะเล เสริมสร้างความเข้มแข็งกำลังอำนาจแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๖๓ . ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ : ราชอาณาจักรกัมพูชา
สืบค้นเมื่อ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ จาก

<http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/1/>

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๖๓ . ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ : มาเลเซีย สืบค้นเมื่อ ๙
มกราคม ๒๕๖๓ จาก

<http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/13/>

กองเขตแดนระหว่างประเทศ. ๒๕๖๑. กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย.

การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.

สืบค้นเมื่อ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ จาก http://km.rtarf.mi.th/read_data.php?ID=43

พลโท นพดล โชติศิริ.๒๕๕๖. เขตแดนไทย. จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ ๑๑๙ สืบค้นเมื่อ ๑๑ มกราคม
๒๕๖๓ จาก <http://www.geozigzag.com/pdf/119.pdf>

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. ๒๕๕๙. เอกสารศึกษา

เฉพาะกรณี เรื่อง บริบทและทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมทะเลจีนใต้

สืบค้นเมื่อ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จาก

http://www.sscthailand.org/uploads_ssc/research_201808241535079206218282.pdf